

I

(Законодателни актове)

РЕГЛАМЕНТИ

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/887 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 20 май 2021 година

за създаване на Европейски център за промишлени, технологични и изследователски експертни познания в областта на киберсигурността и на мрежа от национални координационни центрове

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 173, параграф 3 и член 188, първа алинея от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Мнозинството от населението на Съюза е свързано с интернет. Ежедневието на хората и икономиките стават все по-зависими от цифровите технологии. Гражданите и предприятията са все повече изложени на сериозни инциденти, свързани с киберсигурността и много предприятия в Съюза претърпяват поне един инцидент, свързан с киберсигурността, всяка година. Това подчертава необходимостта от устойчивост, от засилване на технологичните и промишлените способности, от използване на високи стандарти за киберсигурност и всеобхватни решения в тази връзка, които включват хора, продукти, процеси и технологии в Съюза, както и необходимостта от водещи позиции на Съюза в областите на киберсигурността и на цифровата самостоятелност. Киберсигурността може да се подобри и чрез повишаване на осведомеността за заплахите за киберсигурността и чрез развиване в Съюза на компетентности, капацитет и способности, като се отчитат изцяло обществените и етическите последици и безпокойства.
- (2) Съюзът непрекъснато увеличава своите дейности за справяне с нарастващите предизвикателства в областта на киберсигурността, като следва Стратегията за киберсигурност, представена от Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (наричан по нататък „върховният представител“) в съвместното им съобщение до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите от 7 февруари 2013 г., озаглавена „Стратегия на Европейския съюз за киберсигурност: отворено, безопасно и сигурно киберпространство“ (наричана по-нататък „Стратегията за киберсигурност от 2013 г.“). Стратегията за киберсигурност от 2013 г. имаше за цел да насърчи изграждането на надеждна, безопасна и отворена кибернетична екосистема. През 2016 г. Съюзът прие първите мерки в областта на киберсигурността чрез Директива (ЕС) 2016/1148 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ относно сигурността на мрежите и информационните системи.

⁽¹⁾ ОВ С 159, 10.5.2019 г., стр. 63.

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 17 април 2019 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и позиция на Съвета на първо четене от 20 април 2021 г. (все още непубликувана в Официален вестник). Позиция на Европейския парламент 19 май 2021 г. (все още непубликувана в Официален вестник).

⁽³⁾ Директива (ЕС) 2016/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 2016 г. относно мерки за високо общо ниво на сигурност на мрежите и информационните системи в Съюза (ОВ L 194, 19.7.2016 г., стр. 1).

- (3) През септември 2017 г. Комисията и върховният представител представиха на Европейския парламент и Съвета съвместно съобщение, озаглавено „Устойчивост, възпиране и отбрана: изграждане на силна киберсигурност за ЕС“ с цел да се укрепят допълнително устойчивостта, възпирането и реакцията на Съюза срещу кибератаки.
- (4) На срещата на върха в областта на цифровите технологии в Талин през септември 2017 г. държавните и правителствените ръководители отправиха призив към Съюза да стане световен лидер в областта на киберсигурността до 2025 г., за да се гарантират доверието, увереността и защитата на граждани, потребители и предприемачи в мрежата и да се създаде възможност за свободен, по-сигурен и законово регулиран интернет, и обявиха своето намерение за по-широкото използване на решения на базата на отворен код и отворени стандарти при (пре)изграждането на системи и решения за информационните и комуникационните технологии (ИКТ), по-специално, за да се избегне зависимост от конкретен доставчик, включително разработените или популяризирани от Съюза програми за оперативна съвместимост и стандартизация, като например ISA².
- (5) Европейският център за промишлени, технологични и изследователски експертни познания в областта на киберсигурността (наричан по-нататък „Експертният център“), създаден с настоящия регламент, следва да спомогне за повишаване на сигурността на мрежите и информационните системи, включително интернет и други критични за функционирането на обществото инфраструктури като транспорт, здравеопазване, енергетика, цифрова инфраструктура, водоснабдяване, финансовите пазари и банковите системи.
- (6) Значително смущение в мрежите и информационните системи може да засегне отделните държави членки и Съюза като цяло. Ето защо за обществото и икономиката в Съюза е необходимо наличието на най-висока степен за сигурност на мрежите и на информационните системи. Понастоящем Съюзът зависи от доставчици на киберсигурност извън Европа. Съюзът обаче има стратегически интерес да осигури запазването и развитието на ключовия научноизследователски и технологичен потенциал в областта на киберсигурността, за да защити мрежите и информационните системи на гражданите и предприятията, и по-специално да защити мрежите и информационните системи от критично значение, и да предоставя основни услуги в сферата на киберсигурността.
- (7) В Съюза съществува богат експертен и практически опит в научните изследвания, технологиите и промишлените разработки в областта на киберсигурността, но усилията на промишлените и научноизследователските общности са разпокъсани, липсват им съгласуваност и обща мисия, което възпрепятства конкурентоспособността и ефективната защита на мрежите и системите в тази област. Тези усилия и експертен опит трябва да бъдат обединени, да се изградят съответните контакти и да бъдат използвани по ефикасен начин, за да се подсилат и допълнят съществуващите научноизследователски, технологичен и промишлен потенциал и умения на равнището на Съюза и на национално равнище. Въпреки че секторът на ИКТ е изправен пред важни предизвикателства, като например задоволяване на търсенето на квалифицирани работници, той може да се възползва от многообразието на обществото като цяло, като постигне балансирано представителство на половете, етническо многообразие и недискриминация срещу хората с увреждания, както и улесняване на достъпа до знания и обучение за бъдещи експерти в областта на киберсигурността, включително образованието им в неформален контекст, например в проекти за безплатен софтуер с отворен код, проекти за граждански технологии, новосъздадени предприятия и микропредприятия.
- (8) Малките и средните предприятия (МСП) са основни заинтересовани страни в сектора на киберсигурността в Съюза и благодарение на гъвкавостта си могат да предоставят иновативни решения. При все това МСП, които не са специализирани в киберсигурността, също биха могли да бъдат по-уязвими на инциденти, свързани с киберсигурността, поради това, че за намирането на ефективни решения в областта на киберсигурността са необходими повече инвестиции и познания. Ето защо е необходимо Експертният център и мрежата от национални координационни центрове (наричана по-нататък „Мрежата“) да предоставят подкрепа на МСП, като улесняват техния достъп до познания и чрез пригоден към МСП достъп до резултатите от научните изследвания и разработките, за да позволят на МСП да укрепят в достатъчна степен сигурността си и да се позволи на онези от тях, които са активни в сферата на киберсигурността, да бъдат конкурентоспособни и да допринасят за водещата роля на Съюза в областта на киберсигурността.
- (9) Експертният опит се простира отвъд промишления и научноизследователски контекст. Проектите с нетърговска цел и предпазарните проекти, наричани проекти за „граждански технологии“, използват отворени стандарти, данни със свободен достъп и безплатен софтуер с отворен код в интерес на обществото и общественото благо.
- (10) Областта на киберсигурността е разнообразна. Съответните заинтересовани страни включват заинтересовани страни от субектите от публичния сектор, от държавите членки и Съюза, както и от промишлеността, гражданското общество, например профсъюзи, сдружения на потребителите, общността за безплатен софтуер с отворен код и академичната и научноизследователската общност, и други субекти.
- (11) В Заклученията на Съвета, приети през ноември 2017 г., се отправя призив към Комисията да предостави в кратки срокове оценка на въздействието относно възможните варианти за създаване на мрежа от центрове за компетентност в областта на киберсигурността и Европейски център за изследвания и компетентност в областта на киберсигурността и да предложи съответния правен инструмент за създаването на такава мрежа и такъв център до средата на 2018 г.

- (12) Съюзът все още не разполага с достатъчно технологични и промишлени капацитет и способности, за да укрепи самостоятелно сигурността на своята икономика и критични инфраструктури и да се превърне в световен лидер в областта на киберсигурността. Нивото на стратегическа и устойчива координация и сътрудничество между промишлените сектори, научноизследователските общности в областта на киберсигурността и правителствата е недостатъчно. Съюзът страда от недостатъчни инвестиции и ограничен достъп до знания в областта на киберсигурността, умения и съоръжения, а малка част от резултатите на научни изследвания и иновации на Съюза в областта на киберсигурността се превръщат в подходящи за пазара решения или се използват широко в цялата икономика.
- (13) Създаването на Мрежата и на Експертния център с мандат за предприемане на мерки в подкрепа на промишлените технологии и в областта на научните изследвания и иновациите е най-подходящото средство за постигане на целите на настоящия регламент, като същевременно предлага най-голям икономически, обществен и екологичен резултат и защитава интересите на Съюза.
- (14) Експертният център следва да бъде основният инструмент на Съюза за обединяване на инвестициите в научни изследвания, технологии и промишлени разработки в областта на киберсигурността и за изпълнение на съответните проекти и инициативи заедно с Мрежата. Експертният център следва да управлява финансова подкрепа, свързана с киберсигурността, от Хоризонт Европа – рамковата програма за научни изследвания и иновации (наричана по-нататък „Хоризонт Европа“), създадена с Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾ и програмата „Цифрова Европа“, създадена с Регламент (ЕС) 2021/694 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁵⁾ и следва да е отворен за други програми, когато това е целесъобразно. Този подход следва да допринесе за създаването на полезни взаимодействия и координирането на финансовата подкрепа, свързана с инициативите на Съюза за научни изследвания и разработки, иновации, технологии и промишлени разработки в областта на киберсигурността, както и за избягване на ненужно дублиране.
- (15) Важно е да се гарантира зачитане на основните права и етичното поведение при изследванията в областта на киберсигурността, подкрепени от Експертния център.
- (16) Експертният център не следва да изпълнява оперативни задачи в областта на киберсигурността, като например задачи, свързани с екипите за реагиране при инциденти с компютърната сигурност (ЕРИКС), включително наблюдение и справяне с инциденти, свързани с киберсигурността. Въпреки това Експертният център следва да може да улесни развитието на ИКТ инфраструктури в услуга на промишлеността, по-специално МСП, научноизследователските общности, гражданското общество и публичния сектор, съгласувано с мисията и целите, предвидени в настоящия регламент. Когато ЕРИКС и други заинтересовани страни се стремят да насърчат докладването и разкриването на уязвимости, Експертният център и членовете на експертната общност в сферата на киберсигурността (наричана по-нататък „Общността“) следва да могат да подкрепят тези заинтересовани страни по тяхно искане в рамките на съответните им задачи, като същевременно избягват дублиране с Агенцията на Европейския съюз за киберсигурност (ENISA), създадена с Регламент (ЕС) 2019/881 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁶⁾.
- (17) Предназначението на Експертния център, Общността и Мрежата е да се ползват от опита и широкото представителство на заинтересованите страни, изградено чрез договорното публично-частно партньорство в областта на киберсигурността между Комисията и Европейската организация за киберсигурност (ECISO) за продължителността на „Хоризонт 2020“ – рамкова програма за научни изследвания и иновации (2014—2020 г.), създадена с Регламент (ЕС) № 1291/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁷⁾, от извлечените поуки от четирите пилотни проекта, стартирани в началото на 2019 г. по програмата „Хоризонт 2020“, а именно CONCORDIA, ECHO, SPARTA и CyberSec4Europe, и от пилотния проект и подготвителното действие за одити на безплатния софтуер с отворен код (EU FOSSA), за управлението на Общността и представителството ѝ в Експертния център.
- (18) С оглед на мащаба на предизвикателствата, свързани с киберсигурността, както и с оглед на направените инвестиции в капацитет и способности, свързани с киберсигурността, в други части на света, Съюзът и държавите членки следва да се насърчават да засилят своята финансова подкрепа за научни изследвания, разработки и внедряване в тази област. За да се реализират икономии от мащаба и да се постигне съпоставимо равнище на защита в Съюза, държавите членки следва да насочат усилията си към рамка на Съюза, като допринасят активно към дейността на Експертния център и Мрежата.

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, за определяне на нейните правила за участие и за разпространение на резултатите и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1290/2013 и (ЕС) № 1291/2013 (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр.1).

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) 2021/694 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 г. за създаване на програмата „Цифрова Европа“ и за отмяна на Решение (ЕС) 2015/2240 (ОВ L 166, 11.5.2021 г., стр. 1).

⁽⁶⁾ Регламент (ЕС) 2019/881 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. относно ENISA (Агенцията на Европейския съюз за киберсигурност) и сертифицирането на киберсигурността на информационните и комуникационните технологии, както и за отмяна на Регламент (ЕС) № 526/2013 (Акт за киберсигурността) (ОВ L 151, 7.6.2019 г., стр. 15).

⁽⁷⁾ Регламент (ЕС) № 1291/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за установяване на „Хоризонт 2020“ – рамкова програма за научни изследвания и иновации (2014—2020 г.) и за отмяна на Решение № 1982/2006/ЕО (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 104).

- (19) С цел да насърчат конкурентоспособността на Съюза и високите стандарти за киберсигурност в международен план, Експертният център и Общността следва да се стремят към обмен на информация с международната общност относно развитието в сферата на киберсигурността, включително за продукти, процеси, стандарти и технически норми, когато е относимо към мисията на Експертния център, към неговите цели и задачи. Съответните технически стандарти биха могли да включват, за целите на настоящия регламент, създаването на образци за приложения, включително публикуването в рамките на лицензи с отворен стандарт.
- (20) Седалището на Експертния център е в Букурещ.
- (21) При изготвянето на своята годишна работна програма (наричана по-нататък „годишната работна програма“) Експертният център следва да информира Комисията за нуждите си от съфинансиране въз основа на планираните от държавите членки вноски за съфинансиране на съвместни действия, за да може Комисията да вземе предвид съответстващото участие на Съюза при изготвянето на общия проектобюджет на Съюза за следващата година.
- (22) При изготвянето от Комисията на работната програма на Хоризонт Европа за въпроси, свързани с киберсигурността, включително в контекста на процеса на консултации със заинтересованите страни и особено преди приемането на тази работна програма, Комисията следва да взема предвид приноса на Експертния център и следва да споделя този принос с Програмния комитет на Хоризонт Европа.
- (23) За да се позволи на Експертния център да изпълнява ролята си в областта на киберсигурността, да улесни участието на Мрежата, и да предостави силна управленска роля на държавите членки, Експертният център следва да бъде създаден като орган на Съюза с юридическа правосубектност, по отношение на който трябва да се прилага Делегиран регламент (ЕС) 2019/715 на Комисията⁽⁸⁾. Експертният център следва да изпълнява двойна роля: приемане на конкретни задачи в областта на свързаните с киберсигурността промишленост, технологии и научни изследвания, както е предвидено в настоящия регламент, и управление на финансирането, свързано с киберсигурността, от няколко програми едновременно, по-специално от Хоризонт Европа и програмата „Цифрова Европа“, и евентуално от други програми на Съюза. Това управление ще трябва да бъде в съответствие с правилата, приложими за тези програми. Въпреки това, като се има предвид, че финансирането за функционирането на Експертния център ще произтича основно от Хоризонт Европа и програмата „Цифрова Европа“, е необходимо Експертният център да се разглежда като партньорство за целите на изпълнението на бюджета, включително на етапа на програмиране.
- (24) В резултат на участието на Съюза достъпът до резултатите от дейностите на Експертния център и до резултатите от проектите трябва да бъде отворен във възможно най-голяма степен и ограничен, доколкото е необходимо, а повторното използване на тези резултати трябва да е възможно, когато е целесъобразно.
- (25) Експертният център следва да улеснява и координира работата на Мрежата. Мрежата следва да се състои от един национален координационен център от всяка държава членка. Националните координационни центрове, които са признати от Комисията като имащи необходимия капацитет за управление на средства с оглед постигане на мисията и целите, предвидени в настоящия регламент, следва да получават пряка финансова подкрепа от Съюза, включително безвъзмездни средства, отпуснати без покана за представяне на предложения, за да изпълняват своите дейности, свързани с настоящия регламент.
- (26) Националните координационни центрове следва да бъдат субекти от публичния сектор или субекти, по-голяма част от които се притежават от държавата, да изпълняват публични административни функции съгласно националното право, включително чрез делегиране, и да бъдат избирани от държавите членки. Следва да е възможно функциите на национален координационен център в дадена държава членка да може да се изпълняват от субект, който изпълнява други функции, произтичащи от законодателството на Съюза, като например тези на национален компетентен орган, единна точка за контакт по смисъла на Директива (ЕС) 2016/1148, или всеки друг регламент на Съюза, или на цифров иновационен център по смисъла на Регламент (ЕС) 2021/694. Други субекти от публичния сектор или субекти, изпълняващи публични административни функции в държава членка, следва да могат да подпомагат националния координационен център в тази държава членка при изпълнението на неговите функции.
- (27) Националните координационни центрове следва да разполагат с необходимия административен капацитет и да имат или да получават достъп до промишлен, технологичен и научноизследователски експертен опит в областта на киберсигурността и да бъдат в състояние ефективно да работят с промишлеността, публичния сектор и научно-изследователската общност и да се координират с тях.
- (28) Образованието в държавите членки следва да отразява значението на притежаването на адекватни осведоменост и умения в областта на киберсигурността. За тази цел, и като се отчита ролята на ENISA и без да се засягат компетенциите на държавите членки в областта на образованието, националните координационни центрове, заедно със съответните публични органи и заинтересовани страни, следва да допринасят за насърчаването и разпространението на образователните програми в областта на киберсигурността.

⁽⁸⁾ Делегиран регламент (ЕС) 2019/715 на Комисията от 18 декември 2018 г. относно рамковия финансов регламент за органите, създадени по силата на ДФЕС и Договора за Евратом и посочени в член 70 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 122, 10.5.2019 г., стр. 1).

- (29) Националните координационни центрове следва да могат да получават безвъзмездни средства от Експертния център, за да предоставят финансова подкрепа на трети лица под формата на безвъзмездни средства. Преките разходи, направени от националните координационни центрове за предоставянето и управлението на финансовата подкрепа за трети лица, следва да са допустими за финансиране по съответните програми.
- (30) Експертният център, Мрежата и Общността следва да помагат за развитието и разпространението на най-новите продукти, услуги и процеси в областта на киберсигурността. Същевременно Експертният център и Мрежата следва да стимулират свързаните с киберсигурността способности от страната на търсенето в промишлеността, по-специално чрез подкрепата на разработчиците и операторите в сектори като транспорта, енергетиката, здравеопазването, финансите, държавното управление, далекосъобщенията, производството и космическата промишленост, за да помагат на такива разработчици и оператори да се справят със срещаните от тях предизвикателства в областта на киберсигурността, например за постигане на сигурност още на етапа на проектирането. Експертният център и Мрежата следва да подкрепят стандартизацията и внедряването на свързани с киберсигурността продукти, услуги и процеси, като насърчават, когато е възможно, изпълнението на европейската рамка за сертифициране на киберсигурността, установена с Регламент (ЕС) 2019/881.
- (31) Поради бързопроменящото се естество на киберзаплахите и киберсигурността Съюзът следва да може бързо и постоянно да се адаптира към новите развития в тази област. Ето защо Експертният център, Мрежата и Общността следва да бъдат достатъчно гъвкави, за да се гарантира нужната способност за реакция при такива развития. Те следва да улесняват проектите, които помагат на субектите постоянно да изграждат способността си за укрепване на своята устойчивост, както и на тази на Съюза.
- (32) Експертният център следва да подкрепя Общността. Експертният център следва да изпълнява свързаните с киберсигурността части на Хоризонт Европа и на програмата „Цифрова Европа“ в съответствие с многогодишната работна програма на Експертния център („многогодишната работна програма“) и годишната работна програма и с процеса на стратегическо планиране на Хоризонт Европа посредством разпределянето на безвъзмездни средства и други форми на финансиране, главно след конкурсна покана за представяне на предложения. Експертният център следва също да улеснява трансфера на експертен опит в Мрежата и в Общността и да подкрепя съвместни инвестиции от Съюза, държавите членки или промишлеността. Той следва да обърне специално внимание на подкрепата за МСП в областта на киберсигурността, както и на действия, които помагат за преодоляване на недостига на умения.
- (33) Техническата помощ за подготовка на проекти трябва да се извършва по напълно обективен и прозрачен начин, за да се гарантира, че всички потенциални бенефициери получават една и съща информация, като не трябва да се допускат конфликти на интереси.
- (34) Експертният център следва да стимулира и подкрепя дългосрочното стратегическо сътрудничество и координиране на дейностите на Общността, в които ще са ангажирани голяма, отворена и междудисциплинарна група различни европейски заинтересовани страни, занимаващи се с технологии в областта на киберсигурността. Общността следва да обхваща научноизследователски субекти, промишлеността и публичния сектор. Общността следва да предоставя принос към дейностите на Експертния център, многогодишната работна програма и годишната работна програма, по-специално чрез Стратегическата консултативна група. Освен това Общността следва да се ползва от дейностите на Експертния център и на Мрежата по изграждане на общността, но не трябва да бъде привилегирана по друг начин по отношение на поканите за представяне на предложения или поканите за участие в търг. Общността следва да бъде съставена от колективни органи и организации. Същевременно, за да се възползват от целия експертен опит в областта на киберсигурността в Съюза, Експертният център и неговите органи следва да могат да използват и експертния опит на физически лица в качеството им на *ad hoc* експерти.
- (35) Експертният център следва да си сътрудничи и да осигурява полезни взаимодействия с ENISA и следва да получава от ENISA съответна информация при определянето на приоритети за финансиране.
- (36) За да се отговори на нуждите на киберсигурността, свързани както с търсенето, така и с предлагането, задачата на Експертния център да предоставя знания и техническа помощ в областта на киберсигурността на промишлеността следва да се отнася едновременно за продукти, процеси и услуги на ИКТ и за всички други технологични продукти и процеси, в които трябва да бъде вграден елемент на киберсигурност. При поискване публичният сектор би могъл също да се възползва от подкрепата на Експертния център.
- (37) За да се установи устойчива среда на киберсигурност, е важно сигурността още на етапа на проектирането да се използва като принцип в процеса на разработване, поддръжка, експлоатация и обновяване на инфраструктури, продукти и услуги, по-специално чрез подкрепа на сигурни съвременни методи за разработване, адекватни проверки за сигурност и одити на сигурността, чрез предоставяне на актуализации, които да отстраняват незабавно нови уязвими места или заплахи, или по целесъобразност чрез даване на възможност на трети лица да създават и предоставят актуализации извън съответното приключване на жизнения цикъл на продуктите. Сигурността още на етапа на проектирането следва да се гарантира чрез проектирането през целия жизнен цикъл на ИКТ продуктите, услугите и процесите и чрез процесите на разработване, които се развиват постоянно с цел намаляване на вредите от злонамерена експлоатация.

- (38) Като се има предвид, че Експертният център и Мрежата следва да се стремят да засилят полезните взаимодействия и координацията между гражданската и свързаната с отбраната сфера на киберсигурността, проектите в рамките на настоящия регламент, които са финансирани по Хоризонт Европа, следва да се изпълняват в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/695, който предвижда дейностите за научни изследвания и иновации, провеждани по линия на Хоризонт Европа, да бъдат съсредоточени изключително върху приложения за граждански цели.
- (39) Настоящият регламент се отнася преди всичко до граждански въпроси, но дейностите на държавите членки съгласно настоящия регламент могат да отразяват особеностите на държавите членки в случаите, когато политиката за киберсигурност се провежда от органи, изпълняващи както гражданско-военни, така и военни задачи, следва да се стремят към взаимно допълване и следва да избягват припокриване с инструменти за финансиране в областта на отбраната.
- (40) Настоящият регламент следва да гарантира отговорността и прозрачността на Експертния център и на предприятия, получаващи финансиране в съответствие със съответните регламенти относно програмите.
- (41) Изпълнението на проекти по разгръщане, особено проекти по разгръщане, които са свързани с инфраструктури и капацитет на равнище на Съюза или чрез съвместна обществена поръчка, може да бъде разделено на различни етапи на изпълнение, например отделна оферта за дизайн на архитектура на хардуер и софтуер, тяхното производство и тяхната експлоатация и поддръжка, като всяко предприятие може да участва само в един от етапите, а, когато е подходящо, от бенефициерите се изисква, по време на един или повече от етапите, да отговарят на определени условия по отношение на европейска собственост или контрол.
- (42) Предвид своя експертен опит в областта на киберсигурността и своя мандат като референтна точка за съвети и експертен опит по въпросите на киберсигурността за институции, органи, служби и агенции на Съюза и за съответните заинтересовани страни от Съюза, както и предвид събирането на информация посредством задачите си, ENISA следва да играе активна роля в дейностите на Експертния център, включително в изработването на Програмата, като се избягва дублирането на техните задачи, по-специално чрез ролята ѝ на постоянен наблюдател в управителния съвет на Експертния център. По отношение на изработването на Програмата, годишната работна програма и многогодишната работна програма, изпълнителният директор на Експертния център и управителният съвет следва да вземат предвид всички имащи отношение стратегически становища и принос, предоставени от ENISA, в съответствие с правилника за дейността на управителния съвет.
- (43) Когато националните координационни центрове и субектите, които са част от Общността, получават финансови вноски от общия бюджет на Съюза, те следва да оповестяват публично факта, че съответните дейности се осъществяват в контекста на настоящия регламент.
- (44) Разходите, произтичащи от създаването на Експертния център и от административните и координационните дейности на Експертния център се покриват от Съюза и от държавите членки, пропорционално на доброволните вноски на държавите членки към съвместните действия. За да се избегне двойно финансиране, тези дейности не трябва да получават едновременно финансови вноски от други програми на Съюза.
- (45) Управителният съвет, който следва да е съставен от представители на държавите членки и на Комисията, следва да определя общата насока на дейността на Експертния център и да гарантира, че Експертния център изпълнява своите задачи в съответствие с настоящия регламент. Управителният съвет следва да приема Програмата.
- (46) Управителният съвет следва да получи правомощията, необходими за определяне на бюджета на Експертния център. Той следва да проверява изпълнението на бюджета, да приема подходящи финансови правила и да установява прозрачни работни процедури за вземане на решения от Експертния център, включително за приемане на годишната и многогодишната работна програма, отразяващи Програмата. Управителният съвет следва да приема своя правилник за дейността и следва да назначава изпълнителния директор и да взема на решения за удължаване или прекратяване на неговия мандат.
- (47) Управителният съвет следва да упражнява надзор върху стратегическите и изпълнителните дейности на Експертния център и да осигурява съгласуване между тези изпълнителни дейности. В годишния си доклад Експертният център следва да обръща специално внимание на стратегическите цели, които е осъществил, и при необходимост да предлага действия за по-нататъшно подобряване при осъществяването на тези стратегически цели.
- (48) С оглед на правилното и ефективно функциониране на Експертния център Комисията и държавите членки следва да гарантират, че лицата, назначени в управителния съвет, притежават подходяща професионална компетентност, както и опит в областите на работа. Комисията и държавите членки следва също така да положат усилия за намаляване на текучеството на своите съответни представители в управителния съвет, за да се гарантира непрекъснатост на работата му.

- (49) С оглед на специфичния статут на Експертния център и отговорността му за изпълнението на средствата на Съюза, по-специално тези от Хоризонт Европа и програмата „Цифрова Европа“, за вземането на решения, свързани със средства на Съюза, Комисията следва да разполага с 26 % от общия брой гласове в управителния съвет с цел максимално увеличаване на добавената стойност от Съюза на тези решения, като същевременно се гарантира законосъобразността на тези решения и съответствие с приоритетите на Съюза.
- (50) Безпрепятственото функциониране на Експертния център налага неговият изпълнителен директор да се назначава по прозрачен начин въз основа на неговите заслуги и документираните административни и управленски умения, както и въз основа на неговите компетентност и опит, свързани с киберсигурността, като той трябва да изпълнява задълженията си в условия на пълна независимост.
- (51) Експертният център следва да разполага със Стратегическа консултативна група като консултативен орган. Стратегическата консултативна група следва да предоставя становища въз основа на редовен диалог между Експертния център и Общността, която следва да е съставена от представители на частния сектор, потребителските организации, академичните среди и други имащи отношение заинтересовани страни. Стратегическата консултативна група следва да се съсредоточава върху въпроси, засягащи заинтересованите страни, и да насочва към тях вниманието на управителния съвет и на изпълнителния директор. Задачите на Стратегическата консултативна група следва да включват предоставяне на становища по отношение на Програмата, годишната работна и многогодишната работна програма. Представителство на различни заинтересовани страни в Стратегическата консултативна група следва да бъде балансирано, със специално внимание към представителството на МСП, за да се гарантира подходящо представителство на заинтересованите страни по време на работата на Експертния център.
- (52) Вноските на държавите членки към ресурсите на Експертния център могат да бъдат финансови или непарични. Финансовите вноски например биха могли да се състоят от безвъзмездни средства, отпуснати от държава членка на бенефициер в същата държава членка, допълващи финансовата подкрепа от Съюза за проект по годишната работна програма. От друга страна, непарични вноски обикновено би имало в случаите, когато субект от държава членка е самият той бенефициер на финансовата подкрепа от Съюза. Например, ако Съюзът е субсидирал дейност на национален координационен център в размер на 50 %, останалите разходи за дейността биха могли да бъдат отчетени като непарични вноски. Като друг пример, когато субект от държава членка е получил финансова подкрепа от Съюза за създаване или модернизиране на инфраструктура, която ще бъде споделяна между заинтересованите страни в съответствие с годишната работна програма, съответните несубсидирани разходи ще бъдат отчетени като непарични вноски.
- (53) Съгласно съответните разпоредби на Делегиран Регламент (ЕС) 2019/715 относно конфликта на интереси, Експертният център следва да има правила за предотвратяването, идентифицирането, разрешаването и управлението на конфликти на интереси по отношение на неговите членове, органи и служители, управителния съвет, както и Стратегическата консултативна група и Общността. Държавите членки следва да гарантират предотвратяването, идентифицирането и разрешаването на конфликти на интереси във връзка с националните координационни центрове съгласно националните законодателства. Експертният център следва да прилага и съответните разпоредби на Съюза относно публичния достъп до документи, както е посочено в Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁹⁾. При обработката на лични данни от Експертния център се прилагат разпоредбите на Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁰⁾. Експертният център следва да спазва разпоредбите на правото на Съюза, които се прилагат за институциите на Съюза, и националното право относно обработката на информация, по-специално на чувствителна неклафицирана информация и на класифицирана информация на ЕС.
- (54) Финансовите интереси на Съюза и на държавите членки следва да бъдат защитени чрез прилагане на пропорционални мерки през целия цикъл на разходи, включително мерки за предотвратяване, разкриване и разследване на нередности, събиране на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства и, по целесъобразност, налагане на административни и финансови санкции в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹¹⁾ (наричан по-нататък „Финансовият регламент“).
- (55) Експертният център следва да работи открито и прозрачно. Той следва да предоставя цялата съответна информация своевременно и да популяризира дейностите си, включително по предоставяне и разпространяване на информация сред широката общественост. Правилниците за дейността на управителния съвет на Експертния център и на Стратегическата консултативна група следва да бъдат обществено достъпни.

⁽⁹⁾ Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2001 г. относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията (ОВ L 145, 31.5.2001 г., стр. 43).

⁽¹⁰⁾ Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

⁽¹¹⁾ Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

- (56) Вътрешният одитор на Комисията следва да упражнява същите правомощия по отношение на Експертния център, каквито упражнява по отношение на Комисията.
- (57) Комисията, Сметната палата и Европейската служба за борба с измамите следва да получават достъп до цялата необходима информация и до помещенията на Експертния център, за да провеждат одити и разследвания на безвъзмездните средства, договорите и споразуменията, подписвани от Експертния център.
- (58) Доколкото целите на настоящия регламент, а именно засилването на конкурентоспособността и потенциала на Съюза, запазването и развитието на научноизследователския, технологичния и промишления потенциал на Съюза, свързан с киберсигурността, увеличаването на конкурентоспособността на промишлеността в областта на киберсигурността на Съюза, и превръщането на киберсигурността в конкурентно предимство за други отрасли на Съюза, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен само от държавите членки поради факта, че ограничените налични ресурси са разпръснати, както и поради мащаба на необходимите инвестиции, но, от съображения да се избегне ненужното дублиране на тези усилия, да се помогне за постигане на критична маса на инвестициите, да се гарантира, че публичното финансиране се използва по най-оптимален начин и да се гарантира, че във всички държави членки се осигурява високо ниво на киберсигурност, могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тези цели,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

Общи разпоредби и принципи на Експертния Център и Мрежата

Член 1

Предмет и обхват

1. С настоящия регламент се създава Европейски център за промишлени, технологични и изследователски експертни познания в областта на киберсигурността (наричан по-нататък „Експертният център“) и мрежа от национални координационни центрове (наричана по-нататък „Мрежата“). Регламентът предвижда правилата за определяне на кандидатури за национални координационни центрове, както и правилата за създаване на Експертна общност в сферата на киберсигурността (наричана по-нататък „Общността“).
2. Експертният център играе съществена роля за изпълнението на свързаната с киберсигурността част от програмата „Цифрова Европа“, и по-специално по отношение на действията, свързани с член 6 от Регламент (ЕС) 2021/694 и допринася за изпълнението на Хоризонт Европа, по-специално на раздел 3.1.3 от стълб II на приложение I към Решение (ЕС) 2021/764 на Съвета ⁽¹²⁾.
3. Държавите членки допринасят колективно за работата на Експертния център и Мрежата.
4. Настоящият регламент не засяга компетентността на държавите членки по отношение на обществената сигурност, отбраната, националната сигурност и дейностите на държавата в областта на наказателното право.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „киберсигурност“ означава дейностите, необходими за защита на мрежите и информационните системи, на ползвателите на такива мрежи и системи и на други лица, засегнати от киберзаплахи;
- 2) „мрежа и информационна система“ означава мрежа и информационна система съгласно определението в член 4, точка 1 от Директива (ЕС) 2016/1148;
- 3) „свързани с киберсигурността продукти, услуги и процеси“ означава търговски и нетърговски продукти, услуги или процеси на ИКТ, чиято специфична цел е да защитават мрежите и информационните системи или да гарантират поверителността, целостта и достъпността на данните, които се обработват или съхраняват в мрежи и информационни системи, както и киберсигурността на ползвателите на такива системи и на други лица, засегнати от киберзаплахи;
- 4) „киберзаплаха“ означава всяко потенциално обстоятелство, събитие или действие, което би могло да навреди, наруши или по друг начин да окаже неблагоприятно въздействие върху мрежите и информационните системи, ползвателите на такива мрежи и системи, и върху други лица;

⁽¹²⁾ Решение (ЕС) 2021/764 на Съвета от 10 май 2021 г. за създаване на специфичната програма за изпълнение на „Хоризонт Европа“ – рамковата програма за научни изследвания и иновации и за отмяна на Решение 2013/743/ЕС (ОВ L 167 I, 12.5.2021 г., стр. 1).

- 5) „съвместно действие“ означава действие, включено в годишната работна програма и което получава финансова подкрепа по Хоризонт Европа, програмата „Цифрова Европа“ или други програми на Съюза, както и финансова или непарична подкрепа от една или повече държави членки, и което се изпълнява чрез проекти, включващи бенефициери, установени в и получаващи финансова или непарична подкрепа от тези държави членки.
- 6) „непарична вноска“ означава тези допустими разходи, направени от националните координационни центрове и други публични субекти, когато те участват в проекти, финансирани по настоящия регламент, ако посочените разходи не се финансират чрез участие на Съюза или с финансови вноски от държавите членки.
- 7) „Европейски цифров иновационен център“ означава Европейски цифров иновационен център съгласно определението в член 2, буква д) от Регламент (ЕС) 2021/694;
- 8) „Програма“ означава всеобхватна и устойчива промишлена, технологична и научноизследователска стратегия за киберсигурност, в която се определят стратегически препоръки за развитието и растежа на европейския промишлен, технологичен и научноизследователски сектор на киберсигурността и стратегическите приоритети за дейностите на Експертния център, и която не е правно обвързваща по отношение на решенията, които се вземат по годишните работни програми;
- 9) „техническа помощ“ означава помощ от Експертния център на националните координационни центрове или на Общността за изпълнението на техните задачи чрез предоставяне на знания или улесняване на достъпа до експертен опит в областта на научните изследвания, технологиите и промишлеността в областта на киберсигурността, улесняване на създаването на контакти, повишаване на осведомеността и насърчаване на сътрудничеството или означава помощ от Експертния център заедно с националните координационни центрове на заинтересованите страни с оглед на изготвяне на проекти във връзка с мисията на Експертния център и на Мрежата и целите на Експертния център.

Член 3

Мисия на Експертния център и Мрежата

1. Мисията на Експертния център и на Мрежата е да помагат на Съюза:
 - а) да укрепи своето лидерство и своята стратегическа автономност в областта на киберсигурността, като поддържа и развива научноизследователските, академичните, обществените, технологичните и промишлените способности на Съюза, свързани с киберсигурността, и способностите, необходими за укрепване на доверието и сигурността, включително поверителността, целостта и достъпността на данните, в цифровия единен пазар;
 - б) да подкрепя технологичния капацитет на Съюза, способностите и уменията, свързани с устойчивостта и надеждността на инфраструктурата от мрежи и информационни системи, включително критичната инфраструктура и широко използвания хардуер и софтуер в Съюза; и
 - в) да увеличи в световен мащаб конкурентоспособността на своята промишленост в областта на киберсигурността, да гарантира високи стандарти на киберсигурност в Съюза и да превърне киберсигурността в конкурентно предимство на други свои промишлени отрасли.
2. Експертният център и Мрежата осъществяват своите задачи, при необходимост, в сътрудничество с ENISA и Общността.
3. Експертният център, в съответствие с правните актове за създаване на съответните програми, по-специално Хоризонт Европа и програмата „Цифрова Европа“, използва съответните финансови ресурси на Съюза по такъв начин, че да допринася за мисията, посочена в параграф 1.

Член 4

Цели на Експертния център

1. Експертният център има общата цел да насърчава научните изследвания, иновациите и внедряването в областта на киберсигурността с оглед на изпълнението на мисията, посочена в член 3.
2. Експертният център има следните специфични цели:
 - а) увеличава капацитета, способностите, знанията и инфраструктурите в областта на киберсигурността в служба на промишлеността, по-специално МСП, научноизследователските общности, публичния сектор и гражданското общество, по целесъобразност;
 - б) утвърждава устойчивостта на киберсигурността, възприемането на най-добрите практики в областта на киберсигурността, принципа на сигурност още на етапа проектирането и сертифицирането на сигурността на цифровите продукти и услуги, по начин, който допълва усилията на други публични субекти;
 - в) допринася за изграждането на силна европейска екосистема за киберсигурност, която обединява всички заинтересовани страни.

3. Експертният център осъществява специфичните цели, посочени в параграф 2 чрез:
- а) създаване на стратегически препоръки за научните изследвания, иновациите и внедряването в областта на киберсигурността, в съответствие с правото на Съюза и чрез фиксирането на стратегически приоритети за дейността на Експертния център;
 - б) осъществяване на действия по съответните програми на Съюза за финансиране съгласно съответните работни програми и правните актове на Съюза, чрез които се установяват тези програми за финансиране;
 - в) насърчаване на сътрудничеството и координацията между националните координационни центрове и с Общността и вътре в нея; и
 - г) когато е уместно и целесъобразно, придобиване и експлоатация на инфраструктури и услуги в областта на ИКТ, ако това е необходимо за изпълнението на задачите, посочени в член 5, и съгласно съответните работни програми, посочени в член 5, параграф 3, буква б).

Член 5

Задачи на Експертния център

1. За да изпълнява мисията и целите си, Експертният център има следните задачи:
- а) стратегически задачи; и
 - б) задачи по изпълнението.
2. Стратегическите задачи, посочени в параграф 1, буква а) се състоят от:
- а) разработване и мониторинг на изпълнението на Програмата;
 - б) чрез Програмата и многогодишната работна програма, като се избягва всякакво дублиране на дейности с ENISA и се отчита необходимостта от създаване на полезни взаимодействия между киберсигурността и други части на Хоризонт Европа и програмата „Цифрова Европа“:
 - i) установяване на приоритетите за работата на Експертния център по отношение на:
 - 1) засилване на научните изследвания и иновациите в областта на киберсигурността през целия иновационен цикъл, и внедряването на тези научни изследвания и иновации;
 - 2) разработване на промишлени, технологични и научноизследователски капацитет, способности и инфраструктура, свързани с киберсигурността;
 - 3) укрепване на уменията и компетентностите в областта на киберсигурността и технологиите в промишлеността, технологиите и научните изследвания и на всички съответни образователни равнища, като се подкрепя балансът на половете;
 - 4) внедряване на продукти, услуги и процеси, свързани с киберсигурността;
 - 5) подкрепа за навлизането на пазара на продукти, услуги и процеси в областта на киберсигурността, допринасящи за изпълнението на мисията, посочена в член 3;
 - 6) подкрепа за приемането и интегрирането на най-съвременни продукти, услуги и процеси в областта на киберсигурността от публичните органи по тяхно искане, от промишлеността, свързана с търсенето, и от други ползватели;
 - ii) подкрепа за промишлеността в областта на киберсигурността, по-специално МСП, с цел укрепване на високите постижения, капацитета и конкурентоспособността на Съюза в по отношение на киберсигурността, включително с оглед на свързването с потенциални пазари и възможностите за внедряване, както и за привличане на инвестиции; и
 - iii) оказване на подкрепа и техническа помощ на новосъздадени предприятия, МСП, микропредприятия, асоциации и индивидуални експерти в сферата на киберсигурността и на проекти за граждански технологии;
 - в) осигуряване на полезни взаимодействия и сътрудничество с имащи отношение институции, органи, служби и агенции на Съюза, по-специално ENISA, като се избягва всякакво дублиране на дейности с тези институции, органи, служби и агенции на Съюза;
 - г) координиране на националните координационни центрове чрез Мрежата и осигуряване на редовен обмен на експертен опит;

- д) предоставяне на държавите членки, по тяхно искане, на експертни съвети в областта на свързаните с киберсигурността промишленост, технологии и научни изследвания, включително по отношение на снабдяването с технологии и тяхното внедряване;
- е) улесняване на сътрудничеството и обмена на експертен опит между всички имащи отношение заинтересовани страни, по-специално членовете на Общността;
- ж) участие в конференции на Съюза, национални и международни конференции, изложения и форуми, свързани с мисията, целите и задачите на Експертния център с цел обмен на мнения и на подходящи най-добри практики с други участници;
- з) улесняване на използването на резултатите от научноизследователски и иновационни проекти в действията, свързани с разработването на продукти, услуги и процеси в областта на киберсигурността, с цел избягване на фрагментирането и дублирането на усилия, и възпроизвеждане на добрите практики, продукти, услуги и процеси в областта на киберсигурността, по-специално разработваните от МСП и тези, използващи софтуер с отворен код.

3. Задачите по изпълнението, посочени в параграф 1, буква б), се състоят от:

- а) координиране и управление на работата на Мрежата и на Общността с цел осъществяване на мисията, посочена в член 3, по-специално чрез подкрепа за новосъздадените предприятия, МСП, микропредприятия, асоциации и проекти за граждански технологии в Съюза в областта на киберсигурността и улесняване на достъпа им до експертен опит, финансиране, инвестиции и пазари;
- б) изготвяне и изпълнение на годишната работна програма, в съответствие с Програмата и многогодишната работна програма, за отнасящите се до киберсигурността части на:
 - i) програмата „Цифрова Европа“, по-специално действията, свързани с член 6 от Регламент (ЕС) 2021/694,
 - ii) съвместните действия, подпомагани съгласно разпоредбите, свързани с киберсигурността на Хоризонт Европа, по-специално по отношение на раздел 3.1.3 от стълб II на приложение I към Решение (ЕС) 2021/764, в съответствие с многогодишната работна програма, и процеса на стратегическо планиране на Хоризонт Европа; и
 - iii) други програми, когато това е предвидено в съответните законодателни актове на Съюза;
- в) подкрепа, когато е целесъобразно, за постигането на специфичната цел 4 „Усъвършенствани цифрови умения“, както е посочена в член 7 от Регламент (ЕС) 2021/694 в сътрудничество с европейските цифрови иновационни центрове;
- г) предоставяне на Комисията на експертни съвети в областта на свързаните с киберсигурността промишленост, технологии и научни изследвания, когато Комисията изготвя проектите за работни програми по силата на член 13 от Решение (ЕС) 2021/764;
- д) извършване на или осигуряване на възможност за внедряване на ИКТ инфраструктури и улесняване придобиването на такива инфраструктури в служба на обществото, промишлеността и публичния сектор, по искане на държавите членки, научноизследователските общности и операторите на основни услуги, наред с другото чрез вноски от държавите членки и финансиране от Съюза за съвместни действия в съответствие с Програмата, годишната работна програма и многогодишната работна програма;
- е) повишаване на осведомеността за мисията на Експертния център и на Мрежата и на целите и задачите на Експертния център;
- ж) без да се засяга гражданският характер на проектите, които ще бъдат финансирани по Хоризонт Европа и в съответствие с регламенти (ЕС) 2021/695 и (ЕС) 2021/694, засилване на полезните взаимодействия и координацията между гражданския и отбранителния аспекти на киберсигурността чрез улесняване обмена на:
 - i) знания и информация за технологии и приложения с двойна употреба;
 - ii) на резултати, изисквания и най-добри практики; и
 - iii) информация за приоритетите на съответните програми на Съюза.

4. Експертният център изпълнява задачите по параграф 1 в тясно сътрудничество с Мрежата.

5. В съответствие с член 6 от Регламент (ЕС) 2021/695 и при условията на споразумение за финансов принос, определено в член 2, точка 18 от Финансовия регламент, на Експертния център може да бъде възложено прилагането на свързаните с киберсигурността части в рамките на Хоризонт Европа, които не са съфинансирани от държавите членки по-специално по отношение на раздел 3.1.3 от стълб II на приложение I към Решение (ЕС) 2021/764.

Член 6

Определяне на национални координационни центрове

1. До 29 декември 2021 г. всяка държава членка определя един субект, който отговаря на критериите, посочени в параграф 5, да изпълнява функцията на национален координационен център за целите на настоящия регламент. Всяка държава членка уведомява без забавяне управителния съвет за този субект. Такъв субект може да бъде субект, вече установен в съответната държава членка.

Срокът, посочен в първа алинея от настоящия параграф, се удължава със срока, в рамките на който Комисията трябва да представи становището, посочено в параграф 2.

2. Дадена държава членка може по всяко време да поиска от Комисията становище дали субектът, който държавата членка е определила или възнамерява да определи за свой национален координационен център, има необходимия капацитет да управлява средства с оглед на постигането на мисията и целите, предвидени в настоящия регламент. Комисията представя становището си на съответната държава членка в срок от три месеца от искането на държавата членка.

3. Въз основа на уведомлението от държава членка относно даден субект, както е посочено в параграф 1, управителният съвет вписва този субект като национален координационен център не по-късно от три месеца след уведомлението. Експертният център публикува списъка на определените национални координационни центрове.

4. Държавите членки могат по всяко време да определят нов субект за национален координационен център за целите на настоящия регламент. Параграфи 1, 2 и 3 се прилагат за определянето на всеки нов субект.

5. Националният координационен център е субект от публичния сектор или субект, по-голямата част от който се притежава от държавата членка и който изпълнява публични административни функции съгласно националното право, включително посредством делегиране, и разполага с капацитет да подпомага Експертния център и Мрежата при изпълнението на тяхната мисия, определена в член 3 от настоящия регламент. Субектът разполага с или има достъп до научноизследователски и технологичен опит в сферата на киберсигурността. Той има капацитет ефективно да взаимодейства и да се координира с промишлеността, публичния сектор, академичната и научноизследователската общност и гражданите, както и с органите, определени съгласно Директива (ЕС) 2016/1148.

6. По всяко време даден национален координационен център може да поиска да бъде признат за притежаващ необходимия капацитет да управляват средства за постигане на мисията и целите, предвидени в настоящия регламент, в съответствие с правилата на регламенти (ЕС) 2021/695 и (ЕС) 2021/694. В срок от три месеца от такова искане Комисията оценява дали този национален координационен център има такъв капацитет и излиза с решение.

Когато Комисията даде положително становище на държава членка в съответствие с процедурата, предвидена в параграф 2, това становище се счита за решение, признаващо съответния субект като имащ необходимия капацитет за целите на настоящия параграф.

Не по-късно от 29 август 2021 г., след консултация с управителния съвет, Комисията издава насоки относно посочената в първата алинея оценка, включително уточняване на условията за признаване и начина за изготвяне на становищата и оценките.

Преди издаването на своето становище, посочено в параграф 2 и решението, посочено в първа алинея от настоящия параграф, Комисията взема предвид информацията и документацията, предоставени от отправилния искането национален координационен център.

Всяко решение да не се признае един национален координационен център за имащ необходимия капацитет да управлява средства за постигане на мисията и целите, предвидени в настоящия регламент, трябва да бъде надлежно обосновано, като се посочват изискванията, които отправилният искането национален координационен център все още не е изпълнил, обосноваващи решението да се откаже признаването. Всеки национален координационен център, чието искане за признаване е било отхвърлено, може по всяко време да подаде отново своето искане, придружено от допълнителна информация.

Държавите членки информират Комисията при промени в националния координационен център, като например в състава на националния координационен център, в правната му форма или в други съответни аспекти, които засягат способността му да управлява средства за постигане на мисията и целите, предвидени в настоящия регламент. При получаване на подобна информация Комисията може съответно да преразгледа решението да признае или откаже да признае, че националният координационен център има необходимия капацитет да управлява средства.

7. Мрежата се състои от всички национални координационни центрове, за които държавите членки са уведомили управителния съвет.

Член 7

Задачи на националните координационни центрове

1. Националните координационни центрове имат следните задачи:
 - а) да изпълняват ролята на звена за контакт на национално равнище за Общността в помощ на Експертния център при постигането на неговите мисия и цели, по-специално за координиране на Общността посредством координиране на членовете на Общността в техните държави членки;
 - б) да предоставят експертен опит и активно да допринасят за стратегическите задачи, посочени в член 5, параграф 2, като вземат предвид съответните национални и регионални предизвикателства за киберсигурността в различните сектори;
 - в) да насърчават, поощряват и улесняват на национално равнище участието на гражданското общество, промишлеността, по-специално на новосъздадените предприятия и МСП, академичните и научноизследователските общности, както и на други заинтересовани страни в трансгранични проекти и действия в областта на киберсигурността, финансирани чрез съответни програми на Съюза;
 - г) да оказват техническа помощ на заинтересованите страни чрез подпомагането им във фазата на кандидатстване за проекти, управлявани от Експертния център във връзка с неговите мисия и цели и при пълно спазване на правилата за добро финансово управление, особено по отношение на конфликтите на интереси;
 - д) да се стремят да установяват полезни взаимодействия с имащи отношение дейности на национално, регионално и местно равнище, например националните политики за научни изследвания, развитие и иновации в областта на киберсигурността, и по-специално политиките, които са посочени в националните стратегии за киберсигурност;
 - е) да изпълняват конкретните дейности, за които Експертният център е предоставил безвъзмездни средства, включително чрез предоставяне на финансова подкрепа на трети лица в съответствие с член 204 от Финансовия регламент при условията, предвидени в съответните споразумения за предоставяне на безвъзмездни средства;
 - ж) без да се засягат националните компетентности на държавите членки в областта на образованието и като се вземат предвид съответните задачи на ENISA, да взаимодействат с националните органи по отношение на възможния принос за насърчаване и разпространение на образователни програми в областта на киберсигурността;
 - з) да популяризират и разпространяват на национално, регионално или местно равнище съответните резултати от работата чрез Мрежата, Общността и Експертния център;
 - и) да оценяват исканията за присъединяване към Общността от субекти, установени в същата държава членка, в която се намира националният координационен център;
 - й) да се застъпват и популяризират участието на имащи отношение субекти в дейностите, инициирани от Експертния център, Мрежата и Общността, и да наблюдават, когато е удачно, степента на ангажираност и сумата от обществена финансова подкрепа, отпусната за научни изследвания, разработки и внедряване в областта на киберсигурността.
2. За целите на параграф 1, буква е) от настоящия член, финансовата подкрепа за трети лица може да се предоставя под всички форми на участие на Съюза, посочени в член 125 от Финансовия регламент, включително под формата на еднократни суми.
3. Въз основа на решението, посочено в член 6, параграф 6 от настоящия регламент, Националните координационни центрове могат да получават безвъзмездни средства от Съюза в съответствие с член 195, първа алинея, буква г) от Финансовия регламент във връзка с изпълнението на задачите, предвидени в настоящия член.
4. Когато е относимо, националните координационни центрове си сътрудничат чрез Мрежата.

Член 8

Експертна общност в сферата на киберсигурността

1. Общността допринася за осъществяване на мисията на Експертния център и на Мрежата, посочена в член 3, и увеличава, обменя и разпространява експертния опит в областта на киберсигурността в рамките на Съюза.

2. Общността се състои от промишлеността, включително МСП, академични и научноизследователски организации, други имащи отношение асоциации на гражданското общество, както и, според случая, имащи отношение европейски организации за стандартизация, публичноправни субекти и други субекти, занимаващи се с оперативни и технически въпроси в областта на киберсигурността и, когато е уместно – от заинтересовани страни от отраслите с интерес към киберсигурността и изправени пред предизвикателства, свързани с киберсигурността. Тя обединява основните заинтересовани страни по отношение на технологичния, промишления, академичния и научноизследователския потенциал в сферата на киберсигурността в Съюза. В нея участват националните координационни центрове, европейските цифрови иновационни центрове, когато е уместно, както и институциите, органите, службите и агенциите на Съюза със съответен експертен опит, например ENISA.

(3) Като членове на Общността могат да бъдат регистрирани само субекти, които са установени на територията на държавите членки. Те доказват, че могат да допринесат за изпълнението на мисията и разполагат с експертен опит в сферата на киберсигурността по отношение на поне една от следните области:

- а) академичните среди, научните изследвания или иновациите;
- б) промишлени разработки или разработки на продукти;
- в) обучение и образование;
- г) операции по информационна сигурност или реагиране при инциденти;
- д) етика;
- е) официална и техническа стандартизация и спецификации.

4. Експертният център регистрира като членове на Общността субекти по тяхно искане, след като националният координационен център на държавата членка, в която е установен субектът, извърши оценка на това дали те отговарят на критериите, предвидени в параграф 3 от настоящия член. При извършването на тази оценка се взема предвид всяка национална оценка от съображения за сигурност, направена от националните компетентни органи. Такава регистрация няма срок на валидност, но може да бъде отменена от Експертния център по всяко време, ако съответният национален координационен център счита, че субектът вече не отговаря на критериите, предвидени в параграф 3 от настоящия член, попада в обхвата на член 136 от Финансовия регламент, или по основателни причини, свързани със сигурността. Когато членството в Общността бъде отменено по съображения за сигурност, решението за това трябва да е пропорционално и обосновано. Националните координационни центрове се стремят да постигнат балансирано представителство на заинтересованите страни в общността и стимулират активно участието, по-специално на МСП.

5. Националните координационни центрове се насърчават да си сътрудничат чрез Мрежата с цел хармонизиране на начина, по който прилагат критериите, посочени в параграф 3, и на процедурите за оценяване и регистриране на субектите, посочени в параграф 4.

6. Експертният център регистрира като членове на Общността имащи отношение институции, органи, служби и агенции на Съюза, след като извърши оценка на това дали въпросната институция, орган, служба или агенция на Съюза отговаря на критериите, предвидени в параграф 3 от настоящия член. Такава регистрация няма срок на валидност, но може да бъде отнета от Експертния център по всяко време, ако той счита, че институцията, органът, службата или агенцията на Съюза вече не отговаря на критериите, посочени в параграф 3 от настоящия член или попада в обхвата на член 136 от Финансовия регламент.

7. Представителите на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза могат да участват в работата на Общността.

8. Субект, регистриран като член на Общността, определя своите представители, за да гарантира ефикасен диалог. Тези представители разполагат с експертен опит по отношение на научните изследвания, технологиите или промишлеността в областта на киберсигурността. Изискванията могат да бъдат допълнително определени от управителния съвет, без да се налагат неоснователни ограничения за субектите при определянето на техните представители.

9. Чрез своите работни групи и по-конкретно чрез Стратегическата консултативна група Общността предоставя на изпълнителния директор и на управителния съвет стратегически становища по Програмата, годишната и многогодишната работна програма в съответствие с правилника за дейността на управителния съвет.

Член 9

Задачи на членовете на Общността

Членовете на Общността:

- а) подкрепят Експертния център в осъществяването на неговите мисия и цели и за тази цел си сътрудничат тясно с Експертния център и националните координационни центрове;
- б) когато е уместно, участват във формални и неформални дейности и в работните групи, посочени в член 13, параграф 3, буква н), за да изпълняват конкретни дейности, предвидени в годишната работна програма; и
- в) когато е уместно, подкрепят Експертния център и националните координационни центрове при популяризирането на конкретни проекти.

Член 10

Сътрудничество на Експертния център с други институции, органи, служби и агенции на Съюза и с международни организации

1. За да се гарантира съгласуваност и взаимно допълване, като се избягва всякакво дублиране на усилията, Експертният център си сътрудничи с имащите отношение институции, органи, служби и агенции на Съюза, включително ENISA, Европейската служба за външна дейност, Генерална дирекция Съвместен изследователски център на Комисията, Европейската изпълнителна агенция за научни изследвания, Изпълнителна агенция на Европейския научноизследователски съвет и Европейската изпълнителна агенция за здравеопазването и цифровизацията, създадени с Решение за изпълнение (ЕС) 2021/173 на Комисията ⁽¹³⁾, съответните европейски цифрови иновационни центрове, Европейския център за борба с киберпрестъпността към Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането, създадена с Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁴⁾, Европейската агенция по отбрана по отношение на задачите, посочени в член 5 от настоящия регламент, и други имащи отношение субекти на Съюза. Експертният център може да си сътрудничи и с международни организации, когато това е уместно.
2. Сътрудничество като посоченото в параграф 1 от настоящия член може да се осъществява в рамките на работни договорености. Тези договорености се предоставят на управителния съвет за одобрение. Обменът на класифицирана информация се осъществява в рамките на административни договорености, сключени в съответствие с член 36, параграф 3.

ГЛАВА II

Организация на Експертния Център

Член 11

Членство и структура

1. Членовете на Експертния център са Съюзът, представляван от Комисията, и държавите членки.
2. Структурата на Експертния център гарантира постигането на целите, посочени в член 4, и задачите, посочени в член 5, и обхваща:
 - а) управителен съвет;
 - б) изпълнителен директор;
 - в) Стратегическа консултативна група.

⁽¹³⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2021/173 на Комисията от 12 февруари 2021 г. за създаване на Европейската изпълнителна агенция за климата, инфраструктурата и околната среда, Европейската изпълнителна агенция за здравеопазването и цифровизацията, Европейската изпълнителна агенция за научни изследвания, Изпълнителната агенция за Европейския съвет по иновациите и за МСП, Изпълнителната агенция на Европейския научноизследователски съвет и Европейската изпълнителна агенция за образование и култура и за отмяна на решения за изпълнение 2013/801/ЕС, 2013/771/ЕС, 2013/778/ЕС, 2013/779/ЕС, 2013/776/ЕС и 2013/770/ЕС (ОВ L 50, 15.2.2021 г., стр. 9).

⁽¹⁴⁾ Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и за замяна и отмяна на решения 2009/371/ПВР, 2009/934/ПВР, 2009/935/ПВР, 2009/936/ПВР и 2009/968/ПВР на Съвета (ОВ L 135, 24.5.2016 г., стр. 53).

Раздел I

Управителен Съвет

Член 12

Състав на управителния съвет

1. Управителният съвет се състои от по един представител на всяка държава членка и от двама представители на Комисията, които действат от името на Съюза.
2. Всеки член на управителния съвет има заместник. Заместникът представлява члена при негово отсъствие.
3. Членовете на управителния съвет, назначавани от държавите членки, и техните заместници са служители от публичния сектор в съответната държава членка и се назначават въз основа на познанията по отношение на научните изследвания, технологиите и промишлеността в областта на киберсигурността, способността им да осигурят координация на действията и позициите си със съответния национален координационен център или съответните им умения в областта на управлението, администрацията и бюджетирането. Комисията назначава членовете на управителния съвет и техните заместници въз основа на познанията им в областта на киберсигурността, технологиите или съответните им умения в областта на управлението, администрацията и бюджетирането, както и на способността им да осъществяват координация, полезни взаимодействия и, доколкото е възможно, съвместни инициативи между различните секторни или хоризонтални политики на Съюза, включващи киберсигурността. Комисията и държавите членки полагат усилия за ограничаване на текучеството на своите представители в управителния съвет, за да се осигури непрекъснатост на работата му. Комисията и държавите членки се стремят към постигането на балансирано представителство между мъже и жени в управителния съвет.
4. Мандатът на членовете на управителния съвет и на техните заместници е четири години. Този мандат може да бъде подновяван.
5. Членовете на управителния съвет действат по независим и прозрачен начин, за да обезпечат гарантирането на мисията, целите, идентичността и автономията на Експертния център и съответствието на действията му с тази мисия и тези цели.
6. Управителният съвет може да кани наблюдатели, които при необходимост да участват в заседанията на управителния съвет, включително представители на съответни институции, органи, служби и агенции на Съюза, и членовете на Общността.
7. Представител на ENISA е постоянен наблюдател в управителния съвет. Управителният съвет може да покани представител на Стратегическата консултативна група да присъства на заседанията му.
8. Изпълнителният директор взема участие в събранията на управителния съвет без право на глас.

Член 13

Задачи на управителния съвет

1. Управителният съвет носи цялата отговорност за стратегическата ориентация и функционирането на Експертния център, следи за изпълнението на неговите дейности и отговаря за всяка задача, която не е изрично възложена на изпълнителния директор.
2. Управителният съвет приема правилник за дейността си. Правилникът за дейността предвижда конкретни процедури за установяване и избягване на конфликти на интереси и гарантира поверителността на всяка чувствителна информация.
3. Управителният съвет взема необходимите стратегически решения, по-специално по отношение на:
 - а) разработване и приемане на Програмата и мониторинг за нейното изпълнение;
 - б) като се вземе предвид приоритетите на политиката на Съюза и Програмата, приемане на многогодишната работна програма, която съдържа общите приоритети и приоритетите в областта на промишлеността, технологиите и научните изследвания, основани на потребностите, определени от държавите членки в сътрудничество с Общността и изискващи фокусирането на финансова подкрепа на Съюза, включително технологии и области, които са ключови за изграждането на собствените способности на Съюза в областта на киберсигурността;
 - в) приемане на годишната работна програма за използване на съответните средства на Съюза, и по-специално свързаните с киберсигурността части от програмата „Хоризонт Европа“, доколкото те се съфинансират доброволно от държавите членки, и от програмата „Цифрова Европа“, в съответствие с многогодишната работна програма на Експертния център и процеса на стратегическо планиране на Хоризонт Европа;

- г) приемане на годишния финансов отчет, счетоводния баланс и годишния отчет за дейността на Експертния център въз основа на предложение от изпълнителния директор;
- д) приемане на специалните финансови правила на Експертния център в съответствие с член 70 от Финансовия регламент;
- е) като част от годишната работна програма насочване на средства от бюджета на Съюза към теми за съвместни действия на Съюза и държавите членки;
- ж) като част от годишната работна програма и в съответствие с решенията, посочени в буква е) от настоящата алинея, и в съответствие с регламенти (ЕС) 2021/695 и (ЕС) 2021/694, описанието на съвместните действия по буква е) от настоящата алинея, и определяне на условията за изпълнението на такива съвместни действия;
- з) приемане на процедури за назначаване на изпълнителния директор и назначаване, освобождаване от длъжност, удължаване на мандата, даване на указания и контролиране на дейността на изпълнителния директор;
- и) приемане на насоки за оценяване и регистриране на субекти като членове на Общността;
- й) приемане на работните договорености, посочени в член 10, параграф 2;
- к) назначаване счетоводителя;
- л) приемане на годишния бюджет на Експертния център, включително съответното щатно разписание с броя на временните длъжности по функционални групи и по степени, броя на договорно наетите служители и командированите национални експерти, изразени в еквивалент на пълно работно време;
- м) приемане на правила за прозрачност по отношение на Експертния център и правила за предотвратяване и управление на конфликти на интереси, включително по отношение на членовете на управителния съвет, в съответствие с член 42 от Делегиран регламент (ЕС) 2019/715;
- н) създаване на работни групи в рамките на Общността, като взема предвид, когато е уместно, становищата на Стратегическата консултативна група;
- о) назначаване на членовете на Стратегическата консултативна група;
- п) приемане на правила за възстановяване на разходите на членовете на Стратегическата консултативна група;
- р) създаване на механизъм за мониторинг, който да гарантира, че съответните средства, управлявани от Експертния център, се използват в съответствие с Програмата, мисията и многогодишната работна програма, и с правилата на програмите, които са източник на съответното финансиране;
- с) осигуряване провеждането на редовен диалог и установяване на ефективен механизъм за сътрудничество с Общността;
- т) определяне на комуникационната политика на Експертния център на базата на препоръка на изпълнителния директор;
- у) определяне при необходимост на правила за изпълнение на Правилника за длъжностните лица и Условията за работа на другите служители на Европейския съюз, установени в Регламент (ЕИО, Евратом, ЕОБС) № 259/68 на Съвета ⁽¹⁵⁾ („Правилник за длъжностните лица“ и „Условията за работа“) в съответствие с член 30, параграф 3 от настоящия регламент;
- ф) определяне, когато е целесъобразно, на правила за командироването на национални експерти в Експертния център и за използването на стажанти в съответствие с член 31, параграф 2;
- х) приемане на правила за сигурност за Експертния център;
- ц) приемане на стратегия за борба с измамите и корупцията, пропорционална на рисковете от измами и корупция, а също така приемане на всеобхватни мерки, в съответствие с приложимото законодателство на Съюза, за защита на лицата, подаващи сигнали за нарушения на правото на Съюза, като взема предвид анализа на разходите и ползите от мерките, които трябва да бъдат предприети;
- ч) ако е необходимо, приемане на методика за изчисляване на доброволните финансови и непарични вноски от предоставящите вноски държави членки в съответствие с регламенти (ЕС) 2021/695 и (ЕС) 2021/694, или с всяко друго приложимо законодателство;

⁽¹⁵⁾ ОВ L 56, 4.3.1968 г., стр. 1.

- ш) в контекста на годишната работна програма и многогодишната работна програма осигуряване на съгласуваност и полезни взаимодействия с тези части на програмата „Дигитална Европа“ и Хоризонт Европа, които не се управляват от Експертния център, както и с други програми на Съюза;
- щ) приемане на годишния доклад относно изпълнението на стратегическите цели и приоритети на Експертния център, ако е необходимо с препоръка за по-добро изпълнение тези цели и приоритети;

Доколкото годишната работна програма съдържа съвместни действия, тя съдържа информация за доброволните вноски на държавите членки към тези действия. Когато е целесъобразно, в предложенията, по-специално в предложението за годишната работна програма, се прави оценка на необходимостта от прилагане на правилата за сигурност по член 33 от настоящия регламент, включително процедурата за самооценка на сигурността в съответствие с член 20 от Регламент (ЕС) 2021/695.

4. По отношение на решенията, посочени в параграф 3, букви а), б) и в), изпълнителният директор и управителният съвет вземат предвид всички съответни стратегически становища и принос на ENISA съгласно правилника за дейността на управителния съвет.
5. Управителният съвет отговаря за осигуряване на подходящи последващи действия във връзка с препоръките, съдържащи се в доклада за изпълнение и в оценките, посочени в член 38, параграфи 2 и 4.

Член 14

Председател и заседания на управителния съвет

1. Управителният съвет избира председател и заместник-председател измежду своите членове за срок от три години всеки. Мандатът на председателя и на заместник-председателя може да бъде удължен еднократно с решение на управителния съвет. Ако обаче по време на мандата си председателят или заместник-председателят престанат да бъдат членове на управителния съвет, мандатът изтича автоматично на същата дата. Заместник-председателят замества служебно председателя, ако последният не е в състояние да изпълнява своите задължения. Председателят участва в гласуването.
2. Управителният съвет провежда редовни заседания най-малко три пъти годишно. Той може да провежда извънредни заседания по искане на Комисията, по искане на една трета от всички свои членове, по искане на председателя или по искане на изпълнителния директор във връзка с изпълнението на задачите му.
3. Изпълнителният директор участва в обсъжданията на управителния съвет, освен ако управителният съвет реши друго, но няма право на глас.
4. Управителният съвет може да кани, в зависимост от случая, други лица да присъстват като наблюдатели на неговите заседания.
5. По покана на председателя в заседанията на управителния съвет могат да участват без право на глас представители на Общността.
6. Членовете на управителния съвет и техните заместници могат да бъдат подпомагани на заседанията от съветници или експерти при спазване на правилника за дейността на управителния съвет.
7. Експертният център осигурява секретариата на управителния съвет.

Член 15

Правила за гласуване в управителния съвет

1. Управителният съвет възприема подход на консенсус в разискванията си. Гласуване се провежда, ако членовете на управителния съвет не успеят да постигнат консенсус.
2. Ако управителният съвет не успее да постигне консенсус по даден въпрос, той взема своите решения с мнозинство от най-малко 75 % от гласовете на всички свои членове, като за целта представителите на Комисията съставляват един член. Отсъстващ член на управителния съвет може да делегира правото си на глас на своя заместник или, при отсъствие на този заместник, на друг член. Всеки член на управителния съвет може да представлява не повече от един друг член.

3. Решенията на управителния съвет относно посочените в член 13, параграф 3, букви е) и ж) съвместни действия и тяхното управление се вземат, както следва:
- а) решенията за отпускане на средства от бюджета на Съюза за съвместни действия, както е посочено в член 13, параграф 3, буква е), и решенията за включване на такива съвместни действия в годишната работна програма се вземат в съответствие с правилата, определени в параграф 2 от настоящия член;
 - б) решенията, свързани с описанието на съвместните действия и определянето на условията за тяхното прилагане, както е посочено в член 13, параграф 3, буква ж), се вземат от участващите държави членки и Комисията, като правата на глас на членовете са пропорционални на съответния им принос за това съвместно действие, преброени в съответствие с методиката, възприета в съответствие с член 13, параграф 3, буква ч).
4. За решения, взети съгласно член 13, параграф 3, букви б), в), г), д), е), к), л), п), р), у), ц), ч) и ш), Комисията разполага с 26 % от общия брой гласове в управителния съвет.
5. За решения, различни от посочените в параграф 3, буква б) и параграф 4, всяка държава членка и Съюзът разполагат с по един глас. Гласът на Съюза се упражнява съвместно от двамата представители на Комисията.
6. Председателят участва в гласуването.

Раздел ii

Изпълнителен Директор

Член 16

Назначаване, освобождаване от длъжност и удължаване на мандата на изпълнителния директор

1. Изпълнителният директор е лице, което притежава експертен опит и се ползва с добро име в областите на дейност на Експертния център.
2. Изпълнителният директор се назначава като срочно нает служител на Експертния център съгласно член 2, буква а) от Условията за работа.
3. Управителният съвет назначава изпълнителния директор от списък с кандидати, предложени от Комисията, след открита, прозрачна и недискриминационна процедура за подбор.
4. За целите на сключването на договора на изпълнителния директор Експертният център се представлява от председателя на управителния съвет.
5. Мандатът на изпълнителния директор е четири години. Преди края на този период Комисията извършва оценка, която взема предвид оценката на работата на изпълнителния директор и бъдещите цели и предизвикателства пред Експертния център.
6. По предложение на Комисията, което взема предвид оценката, посочена в параграф 5, управителният съвет може еднократно да удължи мандата на изпълнителния директор с не повече от четири години.
7. Изпълнителен директор, чийто мандат е бил удължен, не може да участва в нова процедура за подбор за същата длъжност.
8. Изпълнителният директор се отстранява от длъжност единствено с решение на управителния съвет по предложение на Комисията или на най-малко 50 % от държавите членки.

Член 17

Задължения на изпълнителния директор

1. Изпълнителният директор отговаря за дейността и ежедневното управление на Експертния център и е неговият законен представител. Изпълнителният директор се отчита пред управителния съвет и изпълнява своите задължения при условията на пълна независимост в рамките на възложените му правомощия. Изпълнителният директор се подпомага от персонала на Експертния център.
2. Изпълнителният директор осъществява по независим начин най-малко следните задачи:
 - а) изпълнява решенията, приети от управителния съвет;
 - б) подпомага управителния съвет в неговата работа, осигурява секретариата за неговите заседания и осигурява цялата необходима информация за изпълнението на неговите задължения;

- в) след консултации с управителния съвет и Комисията, като взема предвид приноса на националните координационни центрове и на Общността, изготвя и внася за приемане от управителния съвет Програмата, както и, в съответствие с Програмата, проекта на многогодишната работна програма и проекта на годишната работна програма на Експертния център, включително обхвата на покани за представяне на предложения, покани за изразяване на интерес и покани за участие в търг, необходими за изпълнението на годишната работна програма, и съответните прогнози за размера на разходите, предложени от държавите членки и Комисията;
- г) изготвя и внася проекта на годишния бюджет за приемане от управителния съвет, включително посоченото в член 13, параграф 3, буква л) съответно щатно разписание с броя на временните длъжности по функционални групи и по степени, броя на договорно наетите служители и командированите национални експерти, изразени в еквивалент на пълно работно време;
- д) изпълнява годишната работна програма и многогодишната работна програма и докладва за това на управителния съвет;
- е) изготвя проекта на годишния отчет за дейността на Експертния център, включително информация за съответните разходи и прилагането на Програмата и многогодишната работна програма; при необходимост докладът се придружава от предложения за по-нататъшно подобряване на реализирането или за преформулиране на стратегическите цели и приоритети;
- ж) осигурява прилагането на ефективни процедури за мониторинг и оценка във връзка с работата на Експертния център;
- з) изготвя план за действие за съобразяване със заключенията на доклада за изпълнението и на оценките, посочени в член 38, параграфи 2 и 4, и на всеки две години представя доклад за напредъка на Европейския парламент и на Комисията;
- и) изготвя и сключва споразумения с националните координационни центрове;
- й) отговорен е за административните и финансовите въпроси и въпросите, свързани с управлението на персонала, включително изпълнението на бюджета на Експертния център, като се съобразява с получените съответни становища от функцията по вътрешен одит, в съответствие с решенията, посочени в член 13, параграф 3, букви д), л), у), ф), х) и ц);
- к) одобрява и управлява, в съответствие с годишната работна програма, отправянето на покани за представяне на предложения и администрира последващите споразумения и решения за предоставяне на безвъзмездни средства;
- л) одобрява списъка на действията, избрани за финансиране въз основа на класация, изготвена от комисия от независими експерти;
- м) одобрява и управлява, в съответствие с годишната работна програма, отправянето на покани за участие в търгове и администрира последващите договори;
- н) одобрява офертите, избрани за финансиране;
- о) представя проекта на годишен финансов отчет и съответния счетоводен баланс на функцията по вътрешен одит и в последствие на управителния съвет;
- п) осигурява извършването на оценка на риска и управление на риска;
- р) подписва отделните споразумения, решения и договори за предоставяне на безвъзмездни средства;
- с) подписва договорите за обществени поръчки;
- т) изготвя план за последващи действия по заключенията на вътрешните или външните одитни доклади, както и на разследвания на Европейската служба за борба с измамите (OLAF), създадена с Решение 1999/352/ЕО, ЕОБС, Евратом на Комисията ⁽¹⁶⁾, и докладва за напредъка два пъти годишно на Комисията и редовно на управителния съвет;
- у) изготвя проект на финансовите правила, приложими по отношение на Експертния център;
- ф) създава и осигурява функционирането на ефективна и ефикасна система за вътрешен контрол и докладва на управителния съвет за всяка значителна промяна в нея;

⁽¹⁶⁾ Решение 1999/352/ЕО, ЕОБС, Евратом на Комисията от 28 април 1999 г. за създаване на Европейска служба за борба с измамите (OLAF) (ОВ L 136, 31.5.1999 г., стр. 20).

- х) осигурява ефективна комуникация с институциите на Съюза и при поискване докладва на Европейския парламент и на Съвета;
- ц) предприема всякакви други мерки, необходими за оценката на напредъка на Експертния център по постигане на неговите мисия и цели;
- ч) изпълнява всички други задачи, възложени или делегирани му от управителния съвет.

Раздел iii

Стратегическа Консултативна Група

Член 18

Състав на Стратегическата консултативна група

1. Стратегическата консултативна група е съставена от не повече от 20 членове. Членовете се назначават от управителния съвет, по предложение на изпълнителния директор, измежду представителите на членовете на Общността, които не са представители на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза. Допустими са само представители на членове, които не се контролират от трета държава или от субект, установен в трета държава. Назначението се извършва по открита, прозрачна и недискриминационна процедура. Управителният съвет има за цел съставът на Стратегическата консултативна група да постигне балансирано представителство на Общността между научните, промишлените и гражданските субекти, промишлеността, свързана с търсенето и предлагането, големите предприятия и МСП, както и по отношение на географския произход и пола. Съставът също така има за цел да постигне вътрешносекторен баланс, като се взема предвид сближаването на Съюза и всички държави членки в областта на научните изследвания, промишлеността и технологиите, свързани с киберсигурността. Стратегическата консултативна група се съставя така, че да дава възможност за всеобхватен, непрекъснат и постоянен диалог между Общността и Експертния център.
2. Членовете на Стратегическата консултативна група притежават експертен опит в научните изследвания, промишлените разработки, предлагането, прилагането или внедряването на професионални услуги или продукти в сферата на киберсигурността. Изискванията за такъв експертен опит се определят допълнително от управителния съвет.
3. Процедурите за назначаване на членовете на Стратегическата консултативна група и дейността ѝ се определят в правилника за дейността на управителния съвет и се оповестяват публично.
4. Мандатът на членовете на Стратегическата консултативна група е две години. Този мандат може да бъде подновяван еднократно.
5. Представители на Комисията и други институции, органи, служби и агенции на Съюза, по-специално на ENISA, могат да бъдат канени от Стратегическата консултативна група да участват в нейната работа и да я подкрепят. По целесъобразност в отделни случаи Стратегическата консултативна група може да покани допълнителни представители от Общността в качеството на наблюдатели, съветници или експерти, за да се вземе предвид динамиката на развитието в областта на киберсигурността. Членовете на управителния съвет могат да участват като наблюдатели в заседанията на Стратегическата консултативна група.

Член 19

Функциониране на Стратегическата консултативна група

1. Стратегическата консултативна група заседава най-малко три пъти годишно.
2. Стратегическата консултативна група представя на управителния съвет съвети относно създаването на работни групи в рамките на Общността, в съответствие с член 13, параграф 3, буква н), по конкретни въпроси, свързани с работата на Експертния център, когато тези въпроси имат пряко отношение към задачите и областите на компетентност, посочени в член 20. Ако е необходимо, такава работна група е под общата координация на един или повече от членовете на Стратегическата консултативна група.
3. Стратегическата консултативна група избира своя председател с обикновено мнозинство от своите членове.
4. Секретариатът на Стратегическата консултативна група се осигурява от изпълнителния директор и персонала на Експертния център, като се използват наличните ресурси и се отчита надлежно общата работна натовареност на Експертния център. Ресурсите, предназначени за подкрепа на Стратегическата консултативна група, се посочват в годишния проекто-бюджет.
5. Стратегическата консултативна група приема своя процедурен правилник с обикновено мнозинство от своите членове.

Член 20

Задачи на Стратегическата консултативна група

Стратегическата консултативна група редовно консултира Експертния център във връзка с осъществяването на дейността на Експертния център и поддържа комуникация с Общността и други заинтересовани страни. Стратегическата консултативна група също така:

- а) като взема предвид приноса на Общността и на работните групи, посочени в член 13, параграф 3, буква н), когато е уместно, предоставя и постоянно актуализира стратегическите становища и приноса към изпълнителния директор и управителния съвет във връзка с Програмата, годишната работна програма и многогодишната работна програма в рамките на сроковете, определени от управителния съвет;
- б) предоставя съвети на управителния съвет относно създаването на работни групи в рамките на Общността в съответствие с член 13, параграф 3, буква н) по специфични въпроси, свързани с работата на Експертния център;
- в) след одобрение от управителния съвет решава и организира обществени консултации, отворени за всички заинтересовани страни от публичния и частния сектор, които имат интереси в областта на киберсигурността, с цел събиране на информация за стратегическите съвети, посочени в буква а).

ГЛАВА III

Финансови разпоредби

Член 21

Финансово участие на Съюза и на държавите членки

1. Експертният център се финансира от Съюза, а съвместните действия се финансират от Съюза и с доброволни вноски от държавите членки.
2. Административните и оперативните разходи за съвместните действия се покриват от Съюза и от държавите членки, които допринасят за съвместните действия, в съответствие с регламенти (ЕС) 2021/695 и (ЕС) 2021/694.
3. Финансовото участие на Съюза за покриване на административните и оперативните разходи на Експертния център включва следното:
 - а) до 1 649 566 000 EUR от програмата „Цифрова Европа“, включително до 32 000 000 EUR за административни разходи;
 - б) сума от Хоризонт Европа, включително за административни разходи, за съвместни действия, която сума е равна на сумата, предоставена от държавите членки съгласно параграф 7 от настоящия член, но ненадвишаваща сумата, определена в процеса на стратегическо планиране на Хоризонт Европа, който се извършва в съответствие с член 6, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2021/695, както и в годишната работна програма или многогодишната работна програма.
 - в) сума от други съответни програми на Съюза, необходима за изпълнението на задачите или постигането на целите на Експертния център, при спазване на решенията, взети в съответствие с правните актове на Съюза за създаване на тези програми.
4. Максималното участие на Съюза се плаща от бюджетните кредити в общия бюджет на Съюза, определени за програмата „Цифрова Европа“, за специалната програма за изпълнение на Хоризонт Европа, създадена с Решение (ЕС) 2021/764, и за други програми и проекти, които попадат в обхвата на Експертния център или Мрежата.
5. Експертният център изпълнява действията в областта на киберсигурността по програма „Цифрова Европа“ и програма „Хоризонт Европа“ в съответствие с член 62, параграф 1, първа алинея, буква в), подточка iv) от Финансовия регламент.
6. Вноски от програми на Съюза, различни от посочените в параграфи 3 и 4, които са част от съфинансирана от Съюза програма, изпълнявана от една от държавите членки, не се отчитат при изчисляването на максималното финансово участие на Съюза по посочените параграфи.
7. Държавите членки доброволно участват в съвместни действия чрез свои доброволни финансови вноски и/или непарични вноски. Ако държава членка участва в съвместно действие, финансовата вношка на тази държава членка покрива административните разходи пропорционално на нейната вношка за съвместното действие. Административните разходи за съвместни действия се покриват чрез финансови вноски. Оперативните разходи на съвместните действия могат да бъдат покрити чрез финансови или непарични вноски, както е предвидено в Хоризонт Европа и програмата „Цифрова Европа“. Вноските от всяка държава членка могат да бъдат под формата на подкрепа от тази държава членка, предоставена в рамките на съвместно действие на бенефициерите, установени във въпросната държава членка. Непаричните вноски на държавите членки се състоят от допустимите разходи, направени от националните координационни центрове и

други публични субекти, когато участват в проекти, финансирани по настоящия регламент, като се приспадне участието на Съюза в тези разходи. При проекти, финансирани от Хоризонт Европа, допустимите разходи се изчисляват в съответствие с член 36 от Регламент (ЕС) 2021/695. При проекти, финансирани от програмата „Цифрова Европа“, допустимите разходи се изчисляват в съответствие с Финансовия регламент.

Предвиденият размер на общите доброволни вноски на държавите членки за съвместни действия по програмата „Хоризонт Европа“, включително финансови вноски за административни разходи, се определя, за да се вземе предвид в процеса на стратегическо планиране на програмата „Хоризонт Европа“, който се извършва съгласно член 6, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2021/695, с принос от страна на управителния съвет. За действия по програмата „Цифрова Европа“, независимо от разпоредбите на член 15 от Регламент (ЕС) 2021/694, държавите членки могат да направят вноски за покриване на разходите на Експертния център, съфинансирани по програмата „Цифрова Европа“, който е по-нисък от сумите, посочени в параграф 3, буква а) от настоящия член.

8. Националното съфинансиране от държавите членки на действия, подкрепяни от програми на Съюза, различни от Хоризонт Европа и програмата „Цифрова Европа“, се счита за национални вноски на държавите членки, доколкото тези действия са част от съвместни действия и са включени в работната програма на Експертния център.

9. За целите на оценката на вноските, посочени в параграф 3 от настоящия член и в член 22, параграф 2, буква б), разходите се определят в съответствие с обичайните практики за осчетоводяване на разходите на съответните държави членки, приложимите счетоводни стандарти на въпросната държава членка и приложимите международни счетоводни стандарти и международни стандарти за финансово отчитане. Разходите се заверяват от независим външен одитор, назначен от съответната държава членка. Методът на остойностяване може да бъде проверен от Експертния център, ако е налице неяснота при извършената проверка.

10. Ако държава членка не изпълнява поетите задължения във връзка със своя финансова или непарична вноска по съвместни действия, изпълнителният директор уведомява съответната държава членка за това в писмена форма и определя разумен срок за изпълнение на поетото задължение. Ако ангажиментът не бъде изпълнен в определения срок, изпълнителният директор свиква заседание на управителния съвет, който решава дали да бъде отнето правото на глас на неизпълнителната ангажимента си участваща държава членка или да бъдат взети други мерки, докато тази държава членка не изпълни своя ангажимент. Правото на глас на неизпълнителната ангажимента си държава членка във връзка със съвместни действия се сuspendира до изпълнението на нейния ангажимент.

11. Комисията може да прекрати, да намали пропорционално или да спре финансовата вноска на Съюза за съвместни действия, ако предоставящите вноски държави членки не изплатят вноските, посочени в параграф 3, буква б), или ги изплатят частично или със закъснение. Прекратяването, намаляването или спирането от страна на Комисията на финансовия принос на Съюза следва да бъде пропорционално по отношение на сумата и на времето спрямо неизпълнението, частичното или закъснелото изпълнение на финансовия принос на държавата членка.

12. Най-късно до 31 януари всяка година предоставящите вноски държави членки докладват на управителния съвет стойността на посочените в параграф 7 вноски за съвместно действие с участието на Съюза, направени през всяка от предходните финансови години.

Член 22

Разходи и ресурси на Експертния център

1. Административните разходи на Експертния център по принцип се покриват от финансови вноски от Съюза на годишна основа. Предоставящите вноски държави членки правят допълнителни финансови вноски, пропорционално на доброволните им вноски към съвместните действия. Ако част от вноската за административни разходи остане неизползвана, тя може да бъде предоставена за покриване на оперативните разходи на Експертния център.

2. Оперативните разходи на Експертния център се покриват от:

а) финансовото участие на Съюза;

б) доброволни финансови или непарични вноски от предоставящите вноски държави членки при съвместни действия.

3. Ресурсите на Експертния център, вписани в неговия бюджет, се състоят от следните елементи:

а) финансовото участие на Съюза в оперативните и административните разходи;

б) доброволните финансови вноски на предоставящите вноски държави членки към административните разходи при съвместни действия;

в) доброволните финансови вноски на предоставящите вноски държави членки към оперативните разходи при съвместни действия;

- г) всякакви приходи, реализирани от Експертния център;
 - е) всички други финансови вноски, средства или приходи.
4. Лихвата, начислена върху вноските, плащани за Експертния център от предоставящите вноски държави членки, се счита за приход на Експертния център.
5. Всички ресурси на Експертния център и неговите дейности се използват за постигане на целите му.
6. Експертният център е собственик на всички активи, които са генерирани от него или са му прехвърлени за изпълнението на неговите цели. Без да се засягат приложимите правила на съответната програма за финансиране, собствеността върху активите, създадени или придобити при съвместни действия, се решава в съответствие с член 15, параграф 3, буква б).
7. Освен при ликвидация на Експертния център, приходите, превишаващи разходите, остават собственост на Експертния център и не се изплащат на допринасящите членове на Експертния център.
- 8) Експертният център си сътрудничи тясно с други институции, органи, служби и агенции на Съюза, като надлежно взема предвид съответните им мандати и без да дублира съществуващите механизми за сътрудничество, за да се ползва от полезните взаимодействия с тях и, когато е възможно и целесъобразно, да намали административните разходи.

Член 23

Финансови ангажименти

Финансовите ангажименти на Експертния център не надхвърлят размера на финансовите средства, които са в наличност или за които са поети бюджетни задължения от членовете.

Член 24

Финансова година

Финансовата година започва на 1 януари и приключва на 31 декември.

Член 25

Съставяне на бюджета

1. Всяка година изпълнителният директор изготвя проект на разчета за предвидените приходи и разходи на Експертния център за следващата финансова година и го изпраща на управителния съвет заедно с проект на шатното разписание, както е посочено в член 13, параграф 3, буква л). Приходите и разходите са балансирани. Разходите на Експертния център включват разходите за персонала, административните, инфраструктурните и оперативните разходи. Административните разходи се поддържат на минимално равнище, включително чрез преразпределяне на персонала или длъжностите.
2. Въз основа на проекта на разчета за предвидените приходи и разходи, посочен в параграф 1, управителният съвет ежегодно изготвя разчет за предвидените приходи и разходи на Експертния център за следващата финансова година.
3. До 31 януари всяка година управителният съвет изпраща на Комисията посочения в параграф 2 от настоящия член разчет за предвидените приходи и разходи, който е част от проекта на единния програмен документ, посочен в член 32, параграф 1 от Делегиран регламент (ЕС) 2019/715.
4. Въз основа на разчета, посочен в параграф 2 от настоящия член, Комисията включва в проектобюджета на Съюза прогнозните средства, които прецени за необходими за шатното разписание, посочено в член 13, параграф 3, буква л) от настоящия регламент, и размера на участието, който се заделя от общия бюджет, и ги представя на Европейския парламент и на Съвета в съответствие с членове 313 и 314 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).
5. Европейският парламент и Съветът разрешават отпускане на бюджетни кредити за участието в Експертния център.
6. Европейският парламент и Съветът приемат шатното разписание, посочено в член 13, параграф 3, буква л).

7. Заедно с годишната и многогодишната работна програма управителният съвет приема бюджета на Експертния център. Той става окончателен след окончателното приемане на общия бюджет на Съюза. Когато е уместно, управителният съвет коригира бюджета и годишната работна програма на Експертния център в съответствие с общия бюджет на Съюза.

Член 26

Представяне на отчетите на Експертния център и освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета

Представянето на предварителните и окончателните отчети на Експертния център и освобождаването от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета се извършват при спазване на правилата и сроковете, предвидени във Финансовия регламент и във финансовите правила на Експертния център.

Член 27

Доклади за дейността и финансови отчети

1. Всяка година изпълнителният директор докладва на управителния съвет за изпълнението на своите задължения в съответствие с финансовите правила на Експертния център.

2. В срок от два месеца след приключването на всяка финансова година изпълнителният директор представя за одобрение от управителния съвет годишен отчет за дейността относно напредъка на Експертния център през предходната календарна година, по-специално по отношение на годишната работна програма за въпросната година и изпълнението на неговите стратегически цели и приоритети. Този доклад включва информация по следните въпроси:

- а) извършените оперативни дейности, както и съответните разходи;
- б) представените дейности, включително разбивка по видове участници, в това число МСП, и по държави членки;
- в) избраните за финансиране дейности, включително разбивка по видове участници, в това число МСП, и по държави членки, като се посочва вноската на Експертния център за отделните участници и дейности;
- г) постигането на мисиите и целите, посочени в настоящия регламент, и предложенията за необходимата по-нататъшна работа за постигане на тази мисия и тези цели;
- д) съгласуваността на задачите по изпълнението с Програмата и многогодишната работна програма.

3. След като бъде одобрен от управителния съвет, годишният отчет за дейността става обществено достъпен.

Член 28

Финансови правила

Експертният център приема своите специфични финансови правила в съответствие с член 70 от Финансовия регламент.

Член 29

Защита на финансовите интереси на Съюза

1. Експертният център взема подходящи мерки, за да гарантира, че при изпълнението на финансираните съгласно настоящия регламент дейности финансовите интереси на Съюза са защитени чрез прилагането на превантивни мерки срещу измами, корупция и всякакви други незаконни действия, чрез редовни и ефективни проверки, и, при установяване на нередности, чрез възстановяване на недължимо платените суми, и ако е целесъобразно – посредством ефективни, пропорционални и възпиращи административни санкции.

2. Експертният център предоставя на служителите на Комисията и други упълномощени от Комисията лица, както и на Сметната палата, достъп до обектите и помещенията на Експертния център и до цялата информация, включително информация в електронен формат, която е необходима за извършване на техните одити.

3. OLAF може да извършва разследвания, включително проверки и инспекции на място, в съответствие с разпоредбите и процедурите, установени в Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета ⁽¹⁷⁾ и Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁸⁾, за да се установи дали е налице измама, корупция или друга незаконна дейност, накърняваща финансовите интереси на Съюза, във връзка със споразумение за отпускане на безвъзмездни средства или договор, финансирани пряко или непряко съгласно настоящия регламент.

4. Без да се засягат параграфи 1, 2 и 3, договорите и споразуменията за предоставяне на безвъзмездни средства в резултат от изпълнението на настоящия регламент съдържат разпоредби, които изрично упълномощават Комисията, Експертния център, Сметната палата и OLAF да извършват такива одити и разследвания в съответствие с тяхната компетентност. Когато изпълнението на дадено действие е възложено на външен изпълнител или е налице цялостно или частично делегиране, или когато изпълнението изисква възлагането на договор за обществена поръчка или предоставянето на финансова подкрепа на трета страна, в договора или споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства се включва задължение за изпълнителя или бенефициера да наложи на съответната трета страна изрично да приеме тези правомощия на Комисията, Експертния център, Сметната палата и OLAF.

ГЛАВА IV

Персонал на Експертния център

Член 30

Персонал

1. По отношение на персонала на Експертния център се прилагат Правилникът за длъжностните лица и Условията за работа, и правилата, приети съвместно от институциите на Съюза за целите на прилагането на посочените Правилник за длъжностните лица и Условия за работа.

2. По отношение на персонала на Експертния център управителният съвет упражнява правомощията, предоставени на органа по назначаването съгласно Правилника за длъжностните лица, както и тези, предоставени на органа, оправомощен да сключва договори, съгласно Условията за работа („правомощия на органа по назначаването“).

3. Управителният съвет приема в съответствие с член 110 от Правилника за длъжностните лица решение на основата на член 2, параграф 1 от Правилника за длъжностните лица и на член 6 от Условията за работа относно делегирането на съответните правомощия на органа по назначаване на изпълнителния директор и определянето на условията, при които делегирането може да бъде прекратено. Изпълнителният директор има правото от своя страна да делегира тези правомощия на други лица.

4. При извънредни обстоятелства управителният съвет може със свое решение временно да прекрати делегирането на правомощия на орган по назначаването на изпълнителния директор и съответно делегирането, извършено от него. В такива случаи самият управителен съвет упражнява правомощията на органа по назначаване или ги делегира на някой от своите членове или на служител на Експертния център, различен от изпълнителния директор.

5. Управителният съвет приема правила за изпълнение на Правилника за длъжностните лица и Условията за работа в съответствие с член 110 от Правилника за длъжностните лица.

6. Числеността на персонала се определя в шатното разписание, посочено в член 13, параграф 3, буква л), в съответствие с годишния бюджет на Експертния център, като се посочва броят на временните длъжности по функционални групи и по степени, както и броят на договорно наетите служители, изразени в еквивалент на пълно работно време.

7. Необходимите за Експертния център човешки ресурси се осигуряват на първо място чрез преразпределяне на персонал или длъжности от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и чрез допълнителни човешки ресурси посредством набиране на персонал. Персоналът на Експертния център може да се състои от временно наети служители и договорно наети служители.

⁽¹⁷⁾ Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2).

⁽¹⁸⁾ Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1).

8. Всички разходи във връзка с персонала се поемат от Експертния център.

Член 31

Командировани национални експерти и други служители

1. Експертният център може да използва командировани национални експерти или друг персонал, който не е нает от Експертния център.
2. Управителният съвет приема решение за определяне на правила за командироването на национални експерти в Експертния център, със съгласието на Комисията.

Член 32

Привилегии и имунитети

Към Експертния център и неговия персонал се прилага Протокол № 7 за привилегиите и имунитетите на Европейския съюз, приложен към ДЕС и към ДФЕС.

ГЛАВА V

Общи разпоредби

Член 33

Правила за сигурност

1. Член 12 от Регламент (ЕС) 2021/694 се прилага за участието във всички дейности, финансирани от Експертния център.
2. За дейностите, финансирани от Хоризонт Европа, се прилагат следните специфични правила за сигурност:
 - а) за целите на член 38, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/695, когато е предвидено в годишната работна програма, предоставянето на неизключителни лицензи може да бъде ограничено до трети лица, които са установени или се счита, че са установени в държава членка и се контролират от тази държава членка или от граждани на тази държава членка;
 - б) за целите на член 40, параграф 4, първа алинея, буква б), от Регламент (ЕС) 2021/695 прехвърлянето или лицензирането на правен субект, установен в асоциирана държава или установен в Съюза, но контролиран от трети държави, е основание за възражение срещу прехвърлянето на собствеността върху резултатите или срещу предоставянето на изключителен лиценз във връзка с резултатите;
 - в) за целите на член 41, параграф 7, първа алинея, буква а), от Регламент (ЕС) 2021/695, когато е предвидено в годишната работна програма, предоставянето на права на достъп, както са определени в член 2, точка 9 от посочения регламент, може да бъде ограничено до правен субект, който е установен или се счита, че е установен в държава членка и се контролира от тази държава членка или от граждани на тази държава членка.

Член 34

Прозрачност

1. Експертният център извършва дейността си при висока степен на прозрачност.
2. Експертният център гарантира, че на обществеността и на заинтересованите страни своевременно се предоставя подходяща, обективна, достоверна и леснодостъпна информация, по-специално по отношение на резултатите от неговата дейност. Освен това той оповестява публично декларациите за интереси, направени в съответствие с член 43. Същите изисквания се прилагат по отношение на националните координационни центрове, Общността и Стратегическата консултативна група съгласно съответното право.
3. По предложение на изпълнителния директор управителният съвет може да разреши на заинтересовани страни да наблюдават работата по някои от дейностите на Експертния център.
4. Експертният център установява в правилниците за дейността на управителния съвет на Експертния център и на Стратегическата консултативна група практическите ред и условия за прилагане на правилата за прозрачност, посочени в параграфи 1 и 2 от настоящия член. За дейности, финансирани от Хоризонт Европа, в тези правила и условия надлежно се вземат предвид Регламент(ЕС) 2021/695.

Член 35

Баланс между половете

При прилагането на настоящия регламент, когато номинират кандидати или предлагат представители, Комисията, държавите членки и други заинтересовани страни от институционалния и частния сектор избират представители от няколко кандидати, когато това е възможно, като се стремят да гарантират баланс между половете.

Член 36

Правила за сигурност относно защитата на класифицирана информация и на неклассифицирана чувствителна информация

1. След одобрение от Комисията, управителният съвет приема правилата за сигурност на Експертния център. Тези правила за сигурност прилагат принципите за сигурност и правилата, предвидени в решения (ЕС, Евратом) 2015/443 ⁽¹⁹⁾ и (ЕС, Евратом) 2015/444 ⁽²⁰⁾ на Комисията.

2. Членовете на управителния съвет, изпълнителният директор, участващите в работните групи *ad hoc* външни експерти и членовете на персонала на Експертния център спазват изискванията за поверителност съгласно член 339 ДФЕС, дори и след приключване на службата им.

3. Експертният център може да предприема всички необходими мерки за улесняване на обмена с Комисията и държавите членки и, когато е целесъобразно — със съответните институции, органи, служби и агенции на Съюза, на информация, която е от значение за неговите задачи. Всички сключени за тази цел административни договорености относно обмена класифицирана информация на ЕС (КИЕС) или, при отсъствие на такава договореност, всяко извънредно *ad hoc* предоставяне на КИЕС се осъществяват след предварително одобрение от Комисията.

Член 37

Достъп до документи

1. По отношение на документите, съхранявани от Експертния център, се прилага Регламент (ЕО) № 1049/2001.

2. Управителният съвет приема реда за прилагането на Регламент (ЕО) № 1049/2001 до 29 декември 2021 г.

3. Срещу решенията, взети от Експертния център съгласно член 8 от Регламент (ЕО) № 1049/2001, може да се подава жалба до омбудсмана по реда и при условията на член 228 от ДФЕС или те може да се обжалват пред Съда на Европейския съюз по реда и при условията на член 263 от ДФЕС.

Член 38

Мониторинг, оценка и преразглеждане

1. Експертният център гарантира, че неговите дейности, включително онези, които се управляват чрез националните координационни центрове и Мрежата, са предмет на постоянен и систематичен мониторинг и периодична оценка. Експертният център гарантира, че данните за мониторинг на изпълнението на и резултатите от програмите на Съюза за финансиране, посочени в член 4, параграф 3, буква б), се събират ефикасно, ефективно и своевременно, и на получателите на средства от Съюза и държавите членки се налагат пропорционални изисквания за докладване. Заключениеята от тази оценка се огласяват публично.

2. След като се събере достатъчно налична информация за прилагането на настоящия регламент, но не по-късно от 30 месеца след датата, посочена в член 46, параграф 4, Комисията изготвя доклад за изпълнението на дейностите на Експертния център, като взема предвид предварителния принос на управителния съвет, националните координационни центрове и Общността. Комисията представя този доклад за изпълнението на Европейския парламент и Съвета до 30 юни 2024 г. Експертният център и държавите членки предоставят на Комисията информацията, необходима за изготвянето на този доклад.

3. Посочения в параграф 2 доклад за изпълнението включва оценки на:

а) работния капацитет на Експертния център по отношение на неговата мисия и неговите цели, мандат и задачи, както и сътрудничеството и координацията с други заинтересовани страни, по-специално националните координационни центрове, Общността и ENISA;

⁽¹⁹⁾ Решение (ЕС, Евратом) 2015/443 на Комисията от 13 март 2015 г. относно сигурността в Комисията (ОВ L 72, 17.3.2015 г., стр. 41).

⁽²⁰⁾ Решение (ЕС, Евратом) 2015/444 на Комисията от 13 март 2015 г. относно правилата за сигурност за защита на класифицираната информация на ЕС (ОВ L 72, 17.3.2015 г., стр. 53).

- б) резултатите, постигнати от Експертния център, като се вземат предвид неговата мисия и неговите цели, мандат и задачи, и по-специално ефикасността на Експертния център в координирането на средствата на Съюза и обединяването на експертния опит;
- в) съгласуваността на задачите по изпълнението с Програмата и многогодишната работна програма;
- г) координацията и сътрудничеството на Експертния център с програмния комитет на Хоризонт Европа и програмата „Цифрова Европа“, по-специално за да се засилят съгласуваността и полезните взаимодействия с Програмата, годишната работна програма, многогодишната работна програма, Хоризонт Европа и програмата „Цифрова Европа“;
- д) съвместните действия.

4. След представянето на доклада за изпълнението, посочен в параграф 2 от настоящия член, Комисията извършва оценка на Експертния център, като взема предвид предварителния принос на управителния съвет, националните координационни центрове и Общността. Тази оценка се отнася до или актуализира при необходимост оценките, посочени в параграф 3 от настоящия член, и се извършва преди изтичането на срока, посочен в член 47, параграф 1, за да се определи своевременно дали е подходящо мандатът на Експертния център да бъде продължен след този срок. В оценката се разглеждат правните и административните аспекти по отношение на мандата на Експертния център и потенциалът за създаване на полезни взаимодействия и избягване на разпокъсаността с други институции, органи, служби и агенции на Съюза.

Ако Комисията сметне, че е обосновано Експертният център да продължи да съществува въз основа на неговата мисия, неговите цели, мандат и задачи, тя може да направи законодателно предложение за удължаване на мандата на Експертния център, установен в член 47.

5. Въз основа на заключенията от доклада за изпълнението, посочен в параграф 2, Комисията може да предприеме подходящи действия.

6. Мониторингът, оценката, постепенното прекратяване на финансирането и възобновяването на участието от Хоризонт Европа се осъществяват в съответствие с членове 10, 50 и 52 на Регламент (ЕС) 2021/695 и сключените договорености за изпълнение.

7. Мониторингът, докладването и оценката на финансовата вноска от програма „Цифрова Европа“ се осъществяват в съответствие с членове 24 и 25 от Регламент (ЕС) 2021/694.

8. В случай на ликвидация на Експертния център Комисията ще извърши окончателна оценка на Експертния център в рамките на шест месеца след ликвидацията, но не по-късно от две години след задействането на процедурата по ликвидация, предвидена в член 47. Резултатите от окончателната оценка се представят на Европейския парламент и на Съвета.

Член 39

Правосубектност на Експертния център

1. Експертният център има правосубектност.
2. Във всяка от държавите членки Експертният център притежава най-широката правоспособност, която се предоставя на юридическите лица съгласно правото на тази държава членка. Той може, по-специално, да придобива и да се разпорежда с движимо и недвижимо имущество и може да бъде страна в съдебни производства.

Член 40

Отговорност на Експертния център

1. Договорната отговорност на Експертния център се урежда от правото, приложимо към съответното споразумение, решение или договор.
2. В случай на извъндоговорна отговорност Експертният център възстановява всички вреди, причинени от неговия персонал при изпълнението на задълженията му в съответствие с основните принципи, общи за правните системи на държавите членки.
3. Всички плащания от Експертния център във връзка с посочената в параграфи 1 и 2 отговорност и направените разходи и разноски във връзка с тях се считат за разходи на Експертния център и се покриват от неговите средства.
4. Експертният център носи цялата отговорност за изпълнението на своите задължения.

Член 41**Компетентност на Съда на Европейския съюз и приложимо право**

1. Съдът на Европейския съюз е компетентен:
 - а) да постановява решения съгласно арбитражни клаузи, съдържащи се в решения, приети от или в споразумения или договори, сключени от Експертния център;
 - б) при спорове, свързани с обезщетение за вреди, причинени от членовете на персонала на Експертния център при изпълнение на техните задължения;
 - в) по всякакви спорове между Експертния център и неговите служители в границите и при условията, определени в Правилника за длъжностните лица.
2. По всички въпроси, които не са обхванати от настоящия регламент или други правни актове на Съюза, се прилага правото на държавата членка, в която се намира седалището на Експертния център.

Член 42**Отговорност на Съюза и на държавите членки и застраховка**

1. Финансовата отговорност на Съюза и на държавите членки за дългове на Експертния център се ограничава до вече направената от тях вноска за административните разходи.
2. Експертният център сключва и поддържа подходяща застраховка.

Член 43**Конфликти на интереси**

Управителният съвет приема правила за предотвратяването, идентифицирането и разрешаването на конфликти на интереси по отношение на неговите членове, органи и персонал, включително изпълнителния директор. В тези правила се предвиждат разпоредби за избягване на конфликти на интереси по отношение на представителите на членовете, участващи в управителния съвет, както и на Стратегическата консултативна група, в съответствие с Финансовия регламент, включително разпоредби относно декларациите за интереси. По отношение на конфликтите на интереси спрямо националните координационни центрове се прилага националното право.

Член 44**Защита на личните данни**

1. Обработката на лични данни от Експертния център се подчинява на разпоредбите на Регламент (ЕС) 2018/1725.
2. Управителният съвет приема мерки по прилагане, посочени в член 45, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2018/1725. Управителният съвет може да приеме допълнителни мерки, необходими за прилагането от Експертния център на посочения регламент.

Член 45**Подкрепа от приемащата държава членка**

Между Експертния център и приемащата държава членка, в която се намира седалището му, може да се сключи административно споразумение за привилегиите и имунитетите, както и за друга подкрепа, която тази държава членка предоставя на Експертния център.

ГЛАВА VI**Заключителни разпоредби****Член 46****Първоначални действия**

1. Комисията отговаря за създаването и първоначалната дейност на Експертния център, докато той придобие оперативен капацитет да изпълнява собствения си бюджет. В съответствие с правото на Съюза Комисията извършва всички необходими действия с участието на компетентните органи от Експертния център.
2. За целите на параграф 1 от настоящия член, Комисията може да назначи временно изпълняващ длъжността изпълнителен директор, докато изпълнителният директор поеме функциите си, след като е бил назначен от управителния съвет в съответствие с член 16. Временно изпълняващият длъжността изпълнява функциите на изпълнителен директор и може да бъде подпомаган от ограничен брой служители на Комисията. Комисията може да предостави временно ограничен брой свои служители на Експертния център.

3. Временно изпълняващият длъжността изпълнителен директор има право да разрешава всички плащания, извършвани с бюджетните кредити, предвидени в годишния бюджет на Експертния център, след като бюджетът бъде приет от управителния съвет, и може да сключва споразумения и договори, включително договори за наемане на персонал, и да приема решения след приемането на шатното разписание, посочено в член 13, параграф 3, буква л).

4. Временно изпълняващият длъжността изпълнителен директор определя по общо съгласие с изпълнителния директор и след одобрението на управителния съвет датата, на която Експертният център ще има капацитет да изпълнява собствения си бюджет. Считано от тази дата, Комисията се въздържа от поемане на задължения и извършване на плащания за дейностите на Експертния център.

Член 47

Срок на съществуване

1. Експертният център се създава за срока от 28 юни 2021 г. до 31 декември 2029 г.
2. Процедурата по ликвидация се задейства автоматично в края на срока, посочен в параграф 1 от настоящия член, освен ако мандатът на Експертния център бъде удължен в съответствие с член 38, параграф 4.
3. За целите на процедурата по ликвидация на Експертния център управителният съвет назначава един или повече ликвидатори, които изпълняват решенията на управителния съвет.
4. Когато Експертният център се ликвидира, неговите активи се използват за покриване на неговите задължения и на разходите във връзка с ликвидацията. Всеки наличен излишък се разпределя между Съюза и предоставящите вноски държави членки пропорционално на тяхната финансова вноска за Експертния център. Всеки такъв остатък, разпределен за Съюза, се връща в бюджета на Съюза.

Член 48

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 20 май 2021 година.

За Европейския парламент
Председател
D.M. SASSOLI

За Съвета
Председател
A.P. ZACARIAS